

הצצה מיוחדת
לחיייהם של
עשרה שלוחי
הרבי באיים
נבחרים בעולם

ואי שעמדה

מוסף **כפר חב"ד** • כסח תשע"ח

בחסות:

FLEISHMAN PELES
EVENT • PRODUCTION • LUXURY TOUR

א י ש ל ש ק ט

FLEISHMAN PELES
EVENT • PRODUCTION • LUXURY TOUR

א ת כ ס ב כ ל מ ק ו ס ב ע ו ל ס

מאחורי המוסף

כשניגשנו למלאכת הכנת המוסף 'ואי שעמדה', חשבנו להביא לקוראינו זווית ראייה מרעננת על עולם השליחות ההולך ומתרחב באיים הפזורים ברחבי הגלובוס. לרגע לא שיערנו איזה עולם מדהים ייחשף לפנינו ואיזו עבודה מסורה, אמיצה, לעיתים מתוך מסירות נפש של ממש, תתגלה מתוך הראיונות עם שלוחי הרבי.

מבט מעניין ואקטואלי למתרחש באיים על ידי זוגות השלוחים ובני משפחותיהם, קיבלנו במהלך שיחה עם הרב אשר פדרמן, שליח הרבי לאיי הבתולה. כששמע על רעיון המוסף שאתם מחזיקים כעת בידיכם, התקשה להסתיר את התלהבותו. "מדהים שאתם כותבים על זה", אמר, "המהפכה שחולל הרבי באיים בשנים האחרונות ממש, זו התגשמות נבואת ישעיה המדברת על ימות המשיח: 'והיה ביום ההוא יוסיף ה' שנית ירו לקנות את שאר עמו אשר ישאר מאשור וממצרים ומפתרוס ומכוש ומעילם ומשנער ומחמת ומאיי הים'".

והוסיף הרב פדרמן: "אנחנו רואים שכך בדיוק בנה הרבי את השליחות שלו. תחילה היבשות, אחר כך ארצות, מדינות, ערים ובשנים האחרונות ממש מתחוללת מהפכה אדירה באיים. האיים הם מקומות קטנים שגרים בהם בדרך כלל אנשים מעטים מאוד, ולכן מגיעים אליהם אחרונים.

"תושבי האיים הם מיעוט קטן שנמצא במקום קטן מאוד מבחינה גאוגרפית ופיזית. הוא גם מנותק מכל העולם. זה סלע בלב ים. התיירים שמגיעים הם בדרך כלל הקשר שלנו אל העולם הגדול. רק כשאתה כאן אתה יכול להבין את המשמעות של 'שאר עמו'. אלו ממש ה'נדחי ישראל' שבגאולה הקדוש ברוך הוא אוסף אותם מהאיים".

שנוכח להתממשות נבואת הנביא במהרה ושכבר בחג החירות תשע"ח נזכה להסב אל שולחן הסדר בירושלים הבנויה, לאכול מן הזבחים ומן הפסחים, בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

התורה והברכה לצוות שלנו שעמל על הכנת המוסף, לרב מענדי קוטלרסקי מה'מרכז לענייני חינוך' שסייע מאחורי הקלעים וכמובן לשלוחים היקרים שפינו מזמנם היקר, בתקופה הלחוצה של ערב חג הפסח, בשיאן של ההכנות לסדרים הציבוריים, כדי לשתף אותנו בעבודתם הפורייה.

אנחם כהן

מוסף פסח כפר חב"ד

עורך ראשי: אהרן־דב הלפרין
עורך: מנחם כהן

מנהל: יהודה גוזופסקי
מוציא־לאור: שבועון 'כפר חב"ד',
ת"ד 4 כפר חב"ד 6084000
(במסגרת אגודת חסידי חב"ד)
טל' 03-9606154
פקס' 03-9606418

דואר אלקטרוני:
info@kcm.co.il

מערכת בארצות הברית:
טל': 6043898 (718)
דואר אלקטרוני:
kfarchabadmag@gmail.com

© כל הזכויות שמורות
כל הנכתב הוא באחריותם הבלעדית של
הכותבים והמערכת. אין המערכת אחראית לתוכן
המודעות ולכשרות המוצרים המפרסמים בהן.
האחריות על המפרסמים בלבד.

”פניתי לשליח הראשי של האיים הקריביים והוא אמר לי 'בוא נחשוב על ג'מייקה'. שאלתי אותו: 'ג'מייקה זה לא באפריקה?'”

האי:
ג'מייקה

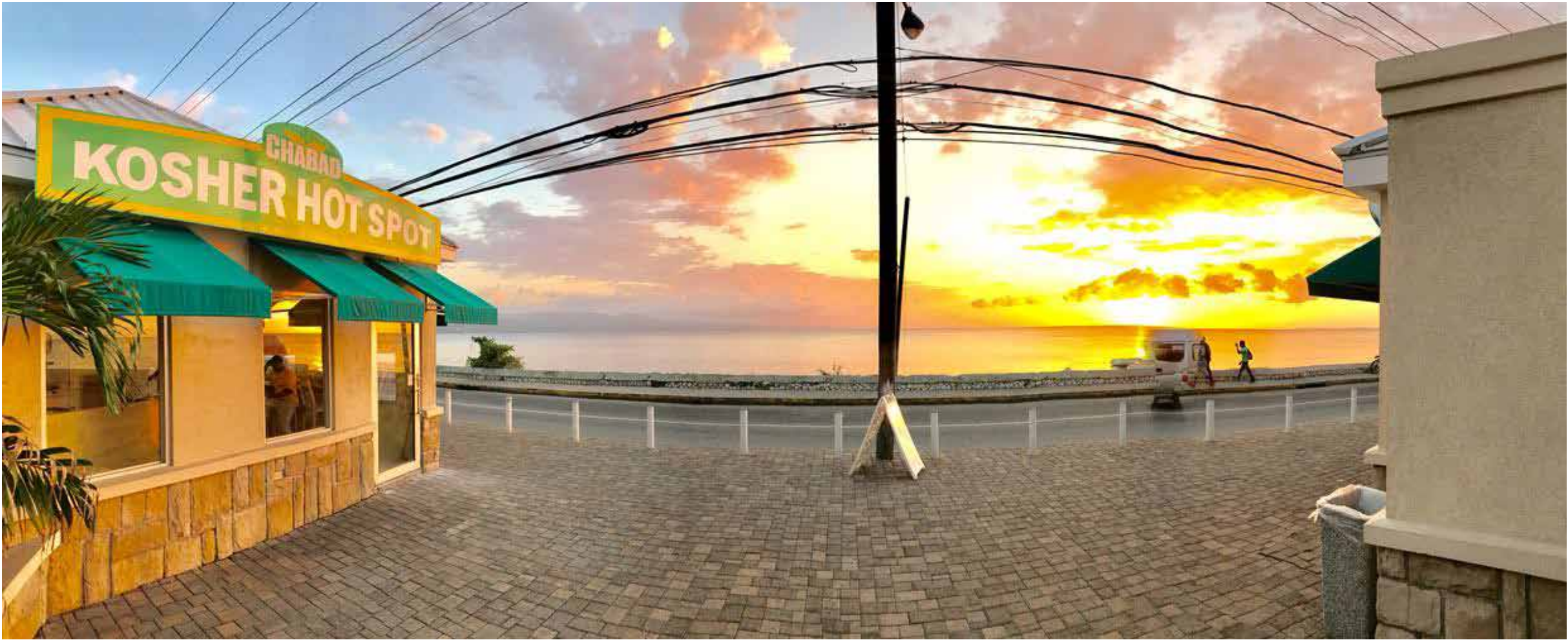
השליח:
הרב יעקב
יוסף רסקין

אחד האתגרים שמאפיינים יותר מכול את השליחות באי ג'מייקה, הוא הפיזור הגדול של היהודים באי. "לעיתים קרובות אני נוסע שעות לכל כיוון כדי לשבת עם יהודי אחד שמתגורר בקצה אחר של ג'מייקה", מספר השליח הצעיר הרב יעקב יוסף רסקין • האברך שביקש 'לכבוש' מדינה חדשה, קיבל סימן מרגש אחרי התפילה באוהל הקדוש ויצא לדרך • הוא התחיל בפניות טלפוניות ליהודים קשישים באי שחב"ד הייתה בקשר איתם בשנות תשי"ז וממשיך בשורת פעילויות עם רעייתו, בדרך להכנת האי לקבלת פני משיח

הרב רסקין
עם מקורב
בפתח
למסעדה
הכשרה של
בית חב"ד

כבש את ג'מייקה

אם יום אחד ישאלו את רפאל משה, הבן של הרב יעקב יוסף וחיה מושקא רסקין, מאיזה מוצא הוא, התשובה תהיה: "אני מג'מייקה, אבא שלי מקנדה, סבא שלי ממרוקו, אבל במקור אנחנו בכלל מרוסיה". ככה זה כשאתה דור רביעי לשלוחים של הרבי. "זה סיפור משוגע", אמר לי הרב רסקין כששאלתי אותו איך הגיע לג'מייקה. "תורה רבה", אמרתי לו. לא תיארתי לעצמי שההחלטה לגדל משפחה חסידית בג'מייקה, באה אחרי ניתוח רציונלי של תנאי סביבה, נוחות, פרנסה ואיכות חיים.

אבל כשהרב רסקין אומר 'סיפור משוגע', הוא לא מתכוון רק למסירות נפש שמעל לטעם ורעות, אלא לסיפור של ההשגחה הפרטית שגרמה לו לעלות עם אשתו הצעירה על מטוס, בדיוק שנה אחרי נישואיהם, לשליחות באי אקוטי שטוף שמש ובננות.

"רצינו משהו חדש"

"התחתנו באלול תשע"ג", מספר הרב רסקין, "ומייד אחרי ראש השנה כבר חיפשנו מקום לשליחות. ההורים שלי בשליחות במונטריאול שבקנדה, והיו לנו כמה אפשרויות לשליחות

במסגרת בית חב"ד של ההורים שלי ובאזורים סמוכים, כך שהיינו יכולים לשלב שליחות, ועם זאת להישאר קרוב להורים ולקהילה חסידית. אבל רצינו משהו חדש. רצינו לכבוש עוד עיר, עוד מדינה בעולם.

"בתור בחור ישיבה נסעתי פעם אחת במסגרת 'מרכז שליחות' מטעם המרכז לענייני חינוך לאיים הקריביים. עברנו אז בשלושה איים שנקראים A, B, C – ראשי תיבות של ארובה, בון'אייר וקורסאו. ברוך ה' הייתה לנו שם הצלחה יפה ומאז נהייתה לי משיכת הלב למקומות רחוקים שיש בהם יהודים צמאים והרבה תיירים.

"אמרתי לעצמי שבכל המדינות הגדולות כבר יש שלוחים ועכשיו הגיע זמנן של המדינות הקטנות להיכבש בידי הרבי. פניתי לשליח הראשי של האיים הקריביים, הרב מענדל ורחי, והוא אמר לי: בוא נחשוב על ג'מייקה. שאלתי אותו: ג'מייקה זה לא באפריקה?

"הוא הסביר לי היכן נמצאת ג'מייקה ושלח לי את הרשימות שהביאו איתם בחורים שפעלו שם ב'מרכז שליחות'. התחלתי להתקשר ליהודים על האי שחב"ד הייתה בקשר איתם מאז תשי"ז. היה מרגש לשמוע את ההתלהבות בקולם כששמעו שאולי עומד להגיע שליח למקום.

"החלטנו להגיע שבוע לפני פורים. ארגנו סעודת שבת ופעילות לילדים, התפרסנו על כל האי והתחלנו לחפש יהודים. ברשימה שלנו היו שמונים שמות בלבד, אבל התחלנו 'לחרוש' ובכל יום מצאנו עוד ועוד יהודים.

"ברשימה שקיבלנו הופיע השם 'רחמים דואק', ולידו בהערות היה כתוב 'היחיד באי שמקפיד על אוכל כשר'. התקשרנו לביתו כדי לקבוע פגישה, אבל במקומו ענתה עוזרת הבית שלו וסיפרה שהוא מאושפז לאחר שלקה בשבץ מוחי קל.

"בידרנו היכן הוא מאושפז ויצאנו מייד לבית הרפואה לבקר אותו. הגענו לחדרו. הדלת הייתה סגורה. דפקנו על הדלת, ולאחר כמה רגעים פתחה אותה אישה צעירה. אני שואל אותה: 'רמי כאן?' היא מסתכלת עליי במבט בוחן ופתאום היא צועקת: 'אתה אח של חנני? מה אתה עושה בג'מייקה?'

"מתברר שהזוג הם מקורבים של גיסי ואחותי ממונקו. הכרנו שלוש שנים קודם לכן כשהייתי אצלם. התברר שהם אחיינים של רמי, שהיה אדם עריירי, וכששמעו שלקה בשבץ הם באו לסעוד אותו.

"הם היו נרגשים מאוד מהמעגל שנסגר. אמרנו להם שאולי ייפתח בית חב"ד והם אמרו

שהרוד חיכה לזה מאוד ואפילו פנה כמה פעמים לחב"ד בנושא. ביקרנו את רמי, לקחנו את שמו לברכה לרבי, ונפרדנו בידידות מהאחיינים, תוך שאנו מבטיחים זה לזה להיות בקשר. "חזרנו הביתה ונסענו לאוהל כדי למסור רוח לרבי על הפעילות בג'מייקה ולהתפלל על רמי. התלבטנו מאוד בנוגע ליציאה לג'מייקה. עם כל משיכת הלב, זה דרש הרבה אומץ ותעוזה והייתה לנו דילמה קשה. החלטנו לכתוב לרבי ולבקש מענה.

"ישבנו באוהל. פירטתי במכתב ארוך לרבי את כל מה שעשינו בשבוע האחרון בג'מייקה, ומה בדיוק נדרש לעשות שם אם ניסע. בסיום פניתי לרבי מעומק הלב וכתבתי: 'אתה ציווית על סבא שלי לנסוע למרוקו וענית לאבא שלי לצאת למונטריאול, אנא אדוני אבי מורי ורבי התנהג איתי כמו בן והאר את עיניי. מהי השליחות שלנו? מה אנחנו אמורים לעשות בחיים? תן לנו סימן ברור מה ואיפה אנחנו צריכים להיות'.

"באותו יום קיבלתי הודעה מהאחיינים: 'רמי נפטר, אנחנו מטיסים אותו לקבורה בישראל, היינו רוצים מאוד שתגיע ללוויה עם חברים שלך'. החלה עכשיו התלבטות נוספת, אם לנסוע לארץ או לא. התייעצתי עם ההורים ועם ה'עשה

לך רב', אבל רציתי תשובה מהרבי. "חזרתי לאוהל ושוב התחלתי לכתוב: כ"ק אדמו"ר... עוד לא הספקתי לסיים את המשפט, אני מרים את העיניים, ומולי אני רואה את הרבי אומר ליהודי שעובר בדולרים: 'סע לארץ ישראל, ואל תשכח ללכת למקומות הקדושים, לחברון, לכותל ולקבר רחל'.

"בעבורי זה היה סימן ברור. קניתי מייד כרטיס וטסתי ללוויה. המשפחה התרגשה מאוד, היה סמלי מאוד מבחינתם שהייתי עם רמי בג'מייקה ועכשיו הגעתי להלוויה בארץ. בדרך חזרה מהלוויה למלון שבו התאכסנו, פנה אליי אח של רמי, רוברט אברהם דואק, ושאל אותי: 'מה קורה, הרב רסקין, אתה נשאר בג'מייקה או לא?' הוא לא חיכה לתשובה, הסתכל עליי ואמר: 'אתה תפתח בית חב"ד בג'מייקה. אני נותן לך את הבית של אחי ואנחנו נהיה התומכים הראשונים שלך'.

"כששמעתי את המילים האלה כמעט התעלפתי. אמרתי – 'וואו, קיבלתי מהרבי את הסימן'.

"כשסיפרתי את הסיפור לדוד שלי, הוא סיפר לי שהשלוחים הראשונים לג'מייקה ב'מרכז שליחות' היו הסבא שלי הרב לייבל רסקין לפני שנסע למרוקו ויברלח"ט הרב יודל קרינסקי

הרב דסקין עם שגריר ישראל
בג'מייקה על יד הציון הק'

ואי שעמדה • מוסף 'כפר חב"ד' • פסח תשע"ח

צריכים לייבא לכאן כמות גדולה של מזון, בשר, מצות ויין. יש יהודי מארץ ישראל, צבי ברג, שארגן פה מלון לעשרה ימים לפסח, למשפחות יהודיות שמגיעות מכל העולם, ואנחנו עוזרים לו. כל האוכל יהיה תחת השגחתנו, ואנחנו מעבירים את בית חב"ד לשם. אנחנו מצפים ליותר ממאה איש מהקהילה שיהיו איתנו, ולעוד הרבה תיירים יהודים.

"מלבד זאת, אשתי מארגנת כאן קייטנה גדולה לילדים בכל תקופת הפסח, ואנחנו נערכים גם לסעודת משיח גדולה. השנה זה יהיה הפסח הגדול ביותר שעשינו מאז הגענו לפה. "התחלנו בשנה הראשונה עם שמונים איש, בשנייה היו שבעים ואשתקד היו מאה. השנה אנחנו מצפים למאה וחמישים, נוסף לקהל הגדול שכבר יש לנו. השנה מצפים לקרוב לאלף יהודים במשך כל חג הפסח".

"החלק האחר של היום מוקדש לתכנון ולהכנות לוגיסטיות. אם אתה רוצה שדברים יקרו בג'מייקה אתה צריך פשוט להתחיל מאוד מאוד מוקדם. דברים לוקחים פה המון זמן, לכן כל דבר אצלנו מתוכנן הרבה הרבה זמן מראש. "לפעמים יש פתאום מצב חירום, למשל בעקבות פטירה של יהודי או עניין שדורש התערבות מיידית, ויש גם הרבה עבודה משרדית וכמוכן עיסוק בגיוס כספים. ברוך ה' אין רגע דל, וכשיש קצת זמן הוא מייד מוקדש ללימוד. זה חשוב מאוד בשליחות, זה נותן המון כוח. יש שיחה של הרבי מפורים תשכ"ח על החשיבות ללמוד תורה בשופי גם בשליחות; שיחה חזקה מאוד שנותנת לי הרכה כוח להתמודד פה. ברוך ה' אין יום שהולך לאיבוד".

כמו המשכן

מהו החזון של חב"ד ג'מייקה?
"החזון שלנו הוא להקים מרכז גדול שיהיה בו בית כנסת ומקוה, מסעדה ומוזאון להיסטוריה היהודית של האי. מקום שירכו את כל הפעילות שלנו תחת קורת גג אחת.

"בינתיים יש לנו בית חב"ד במרכז שמשמש בית חב"ד של יום חול, ובית חב"ד של שבת שהיה בבית שלי, אבל כבר מזמן הבית קטן ועלינו לעבור בכל שבת למלון, שם אנחנו סוגרים אולם לתפילות ולסעודות השבת.

"בית חב"ד שלנו הוא כמו המשכן. יש לנו ארגונים ובהם כל הציור, סידורים וטליתות, חומשים וכיפות, ואנחנו משגעים את הכול מבית חב"ד לבית, מהבית למלון וחוזר חלילה".

איך ההכנות לפסח בג'מייקה?
"ברוך ה' בשיא. כמו שאמרתי, כל דבר לוקח כאן זמן וצריך להתכונן מראש. ההיערכות שלנו לפסח החלה כבר לפני כמה חודשים. אנחנו

המוכיר של הרבי.

"כיום, אחרי כמעט ארבע שנים, בית חב"ד בג'מייקה הוא סיפור של הצלחה בכל קנה מידה. יש לנו מרכז במיקום מרכזי באי, הכולל ספרייה, חנות יורדיקה ומסעדה קטנה. לאורך כל היום נכנסים אלינו יהודים ולהכריל גויים. אין שבוע שאנחנו לא מזכים בו 'קרקפתא' בהנחת תפילין. כל הפעילות מיוחדת מאוד. אנשים על האי נפתחים, וגם כאלה שלא היה להם קשר ליהדות או שהיו נגדה, מתחברים אלינו ומתחברים דרכנו ליהדות שלהם ולבורא עולם.

"מצב התיירים באי תלוי בעונות השנה ובמזג האוויר בעיקר בארצות הברית ובקנדה. כשהקור מכה בצפון, ג'מייקה מתמלאת בהמוני תיירים. רבים מהם מחזיקים כאן בתי נופש והם מתגוררים באי תקופות ארוכות יותר. בשבתות אנחנו מארחים בין עשרה למאה איש ויותר, תלוי בעונה.

"אנחנו בג'מייקה למדנו להעריך איכות, ולא רק כמות. כאן התחלתי להרגיש את היוקר של כל נשמה. גדלתי במקום של 40 אלף יהודים. אצל אבא שלי יש מאתיים יהודים בכל שבת, ובסעודות השבת שלו מתארחים ארבעים, חמישים ואפילו מאה איש בכל שבת. עכשיו אני מתחיל להסתכל על כל יהודי כעל עולם מלא".

האתגר: פיזור היהודים

איך נראית שליחות יום יומית במקום כמו ג'מייקה? תאר לנו את סדר היום שלך.
"סדר היום שלי הוא כזה: אני קם בבוקר ויוצא למלון שליך הבית שלנו, שם אני יושב ללמוד חסידות במקום בולט. ואז בדרך כלל, כשנכנסים יהודים, הם מייד נוגשים אליי וכך אני יוצר איתם קשר ראשוני שילך ויתחזק כל זמן שהם באי.

"לפעמים קורה ששום יהודי לא נכנס, ואז אני נעמד שם להתפלל. אחרי התפילה אני הולך למסעדה להרליק את האש ואחר כך יוצא לסבב פגישות אצל יהודי האי לפי סדר מסוים. אנחנו יושבים ומדברים; לפעמים זו שיחת חיווק, לפעמים לומדים משהו מסודר יותר. אחד האתגרים שמאפיינים יותר מכול את השליחות כאן הוא הפיזור הגדול של היהודים באי. לעיתים קרובות אני נוסע שעות לכל כיוון כדי לשבת עם יהודי אחד שמתגורר בקצה אחר של ג'מייקה.

"בתחילת השליחות הייתי מקדיש המון המון זמן בכל יום לפגוש יהודים חדשים. הייתי עומד ביציאה משרדה התעופה ומתהלך שעות על גבי שעות במלונות כדי למצוא תיירים יהודים. לפעמים הייתי חוזר מיום של עבודה עם יהודי אחד או שניים שמצאתי. היום ברוך ה' זה מגיע בקלות רבה יותר. אנשים שומעים עלינו מכל מיני מקומות, ובאים מעצמם.

”מאז הגעתם של בני הזוג לאי, הם הצליחו לגעת בחייהם של אלפי תיירים יהודים”, העיד ראש הממשלה

האי:
ארובה

השליח:
**הרב
אהרן בלסברג**

הרב **אהרן בלסברג** ורעייתו שמעו לראשונה את השם 'ארובה' מהרב **משה קוטלרסקי** • חלפו ארבע שנים מאז יצאו לשליחות ורשימת ההישגים שלהם מרשימה • **"החזון שלנו הוא להכין את ארובה לקבלת פני משיח"**, מסביר השליח, "הדרך שלנו לעשות זאת היא להפוך את ארובה למקום שנותן חוויה רוחנית" • וגם: כך הצליח השליח לתת מתנה לרבי לכבוד י"א בניסן ולהגיע לכל יהודי האי

ארובה מוכנה למשיח

מטפלים בשאר הרבנים". המבצע המרכזי המשותף לכל השלוחים שנמצאים באזורי תיירות, הוא מבצע כשרות. אפשר לראות זאת במרבית הראיונות במוסף הזה. לפעמים יש נטייה להקל בכשרות בחופשה מחוץ לבית. אנשים סבורים בטעות כי די בכך שהם מקפידים לא לאכול בשר באתרי הנופש. כדי לסייע ליהודים הללו ולהציל אותם מאכילת טרפות, צריך להפוך את המזון הכשר לאיכותי, זמין ונגיש. השלוחים מתמודדים עם האתגר במגוון דרכים. רבים מחזיקים מסעדה שבה כל רכפין ייתי ישלם ויאכל. יש שפותחים את ביתם בכל ערב ובוקר ומעניקים ארוחות חמות לכל דכפין ויש שמציעים שירות מזון כשר עד הדלת. שירות כזה מציע בית חב"ד ארובה לכלל התיירים היהודים באי. "יש לנו שירות של 'כשר פוד סרוויס'. אנשים נרשמים ומקבלים ארוחות טעימות ומזינות היישר לביתם או לחדרם במלון", מספר הרב בלסברג. "אנשים רבים מבררים ומזמינים מראש, אחרים שומעים על זה כאן ומשתמשים בשירותים שלנו. עם כל מנה שאנחנו מוציאים, אנחנו מרגישים שזו הצלת נפשות רוחנית כפשוטה. רבים מהנהנים מהשירות לא היו נמנעים מאכילה בחדר האוכל של המלון או של האונייה לולי היו מקבלים ארוחה כשרה טעימה עד לפתח הדרם". מעבר לכך דואגים הרב בלסברג ורעייתו

הרב בלסברג ורעייתו נמצאים בארובה ארבע שנים. על ארובה הם שמעו לראשונה מהרב קוטלרסקי. "חיפשנו שליחות בעלת משמעות, הרב קוטלרסקי סיפר לנו על האי, יצאנו לבקר בסוכות, לקחנו ספר תורה והרבה אוכל, בשר ויין, בנינו סוכה גדולה בערב החג ממש ובכל החג עברנו סביב השעון. קצת אחרי חנוכה הגענו להשתקע. "הפעילות החשובה הראשונה הייתה מסיבת פורים. הייתה לנו סייעתא דשמיא רבה והיה מוצלח מאוד. אז עדיין לא היה לנו מקום מסודר. פגשנו בהשגחה פרטית תושב המקום, לא יהודי, שהיה לו קליינט יהודי. הוא הבין את החשיבות של פעילות חב"ד באי וארגן לנו מקום גדול לאירועי הפורים".

השקעה בחינוך תחילה

סדר היום של משפחת בלסברג מתחיל בכל בוקר בהשקעה של כמה שעות בחינוך הילדים. "מכיוון שאנשים כאן בחופש, והיום שלהם מתחיל מאוחר יחסית, אנחנו קמים מוקדם בבוקר, יש ימים שבהם אנחנו זוכים למניין בבוקר, עם תיירים או עם אנשי הקהילה שגרים כאן, ולאחר מכן אנחנו משקיעים כמה שעות בחינוך. יש לנו גן ילדים שבו נמצאים גם הילדים שלנו וגם כמה מילדי הקהילה, ואנחנו משקיעים שם את הבוקר שלנו כדי להעניק להם את היסודות ואת החינוך. אחר כך אנחנו

"באי יש קצת יותר ממאה יהודים שמתגוררים בו בקביעות כל השנה, ויש עוד מאות ואלפים שמחזיקים באי בתי חורף ומגיעים לכאן בקביעות לחופשה", מספר השליח. "אחד הרילים הנפוצים בארובה בתחום התיירות הוא רכישה של חדר קבוע בבית מלון לתקופה מסוימת בשנה, כך שרבים מגיעים בכל שנה עם כל המשפחה. כיום, אחרי ארבע שנים שאנחנו כאן, כבר יש לנו קשר טוב איתם והם חלק מהקהילה העונתית שלנו. "ארובה ידועה בעולם התיירות כמקום מספר אחת בעולם עם תיירות חזרות. כך שאולי בניגוד לבתי חב"ד אחרים שפועלים בקרב תיירים ונאלצים בכל עונה להתחיל את כל הקשרים מההתחלה, אצלנו יש היכרויות רבות שנמשכות משנה לשנה".

בית חב"ד של הרב אהרן ורעייתו הרבנית חיה נמצא קרוב לאזור המלונות. יש להם בית כנסת, תפילות, שיעורי תורה, סעודות שבת, גן ילדים שמשרת את הקהילה היהודית המקומית ופעילות ענפה עם המלונות ובקרב התיירים הרבים וכמובן טיפול בכל ענייני הקהילה המקומית.

"הפעילות באי תלויה בעונות השנה. יש זמנים בשנה שבהם האי מלא תיירים, למשל באזור חנוכה. אז אנחנו מארגנים את האירוע הגדול של השנה. יש אלפי יהודים באי, ואנחנו עורכים בכל ערב הרלקת חנוכיה באזור אחר של האי. ברוך ה' אלפי יהודים משתתפים באירועי החנוכה".

הריאיון עם הרב אהרן בלסברג, שליח הרב באי ארובה, התחלתי מהסוף. "למה יצאת לשליחות?" שאלתי. "כך חונכנו", הוא אמר. "החזון של הרבי הוא להכין את העולם לקבלת פני משיח, ואנחנו באנו לבצע כאן את החלק הקטן שלנו ולהכין את ארובה לקבלת פני משיח".

הרב אהרן בן 31. הוא נולד בארצות הברית וגדל בארץ. אשתו, חיה, גדלה באנגליה במשפחה של שלוחים. יש להם שלושה ילדים. ארובה הוא אי על טריטוריה הולנדית ששוכנת בים הקריבי, מצפון לוונצואלה. האי שייך לקבוצת איי ABC (ארובה, בון-איייר וקורסאו) ובירתה אורנייסטאר, שבה חיים 22 אלף איש. בארובה כולה חיים כ־120 אלף תושבים קבועים ועוד כמעט מיליון תיירים בשנה, על כ־193 קילומטר רבוע. אורך כל הדרכים באי הוא 380 קילומטר.

היכרות משנה לשנה

הקהילה היהודית של ארובה קיימת כאן כבר 300 שנה. היא נבנתה בידי משפחות שברחו מפורטוגל ומהאינקוויזיציה. ואולם הקהילה שנמצאת שם כיום נוסדה מחדש לאחר מלחמת העולם השנייה בידי יהודים שברחו הנה מאירופה הבוררת. מאז כינונה של ממשלה עצמאית בארובה, כיהנו בה שני ראשי ממשלה, שניהם יהודים.

על משפחה יהודית שנמצאת באי לפעמים. לא היו לי שום פרטים שלהם, רק שם האזור שבו הם נמצאים כשהם באי. החלטנו לנסוע לשם ולנסות למצוא אותם. הגענו למקום, ואת מי פגשנו ראשונים? בדיוק. את בעל הבית ועימו חבר נוסף.

”הם שמחו כל כך לראות אותנו, כאילו הגיעו מלאכים מן השמיים. שאלנו אותם אם כבר יש להם מצות לליל הסדר, והם אמרו לנו שהם קבוצה גדולה של אנשים שהתארגנו לערוך את ליל הסדר באי. הם ארגנו הכול, יש להם יין וכל צורכי הסדר, אבל בגלל תקלה המצות שלהם לא הגיעו והם חוו עוגמת נפש גדולה. הם שמחו כל כך לקבל את המצות, ומאו נשארנו בקשר טוב. מתברר שהם נמצאים באי יותר ממה שחשבנו, והם הפכו להיות חלק מהקהילה ממש. בשנה האחרונה הם עשו צעד ניכר מאוד בהתקרבותם לתורה ולמצוות.”

כיום אנחנו זוכים להעניק לאלפי מבקרים יהודים בשנה טעימה של אידישקייט בצורה נעימה וחוויתית. העובדה שאנשים נמצאים כאן בחופשה, פותחת להם את הלב והם מוכנים לקבל. אחרי שהם מקבלים חוויה חיובית של יהדות בחב"ד, זה משאיר להם טעם של עוד, ואז אנחנו מחברים אותם עם השלוחים במקומות מגוריהם כדי שימשיכו את העבודה.

”אשתקד, בי"א בניסן, החלטנו לכבוד יום ההולדת של הרבי, לתת מתנה לרבי ולהגיע לכל יהודי בעיר עם מצות שמורות”, מספר לנו הרב בלסברג לסיום, ”הזמנו כמות גדולה מאוד של מצות שמורות, לקחנו את הרשימות שהיו לנו ועם הבחורים שהגיעו מ'מרכז שליחות' התחלנו לנסוע באי ולעבור שם אחרי שם, כדי לחלק מצה שמורה לפסח.

”אחרי שעברנו על כל הרשימות ווידאנו שכולם קיבלו מצות, נזכרתי ששמעתי בעבר

בשבתות, בחגים ובאירועים שונים סביב מעגל השנה”, אמר אימאן והבטיח לתמוך בתוכניתם של השלוחים להקים מרכז קהילתי יהודי שבו יוכלו כל היהודים לחוות את יהדותם בעת הביקור באי.

חברת תיירות רוחנית

”בסופו של דבר”, אומר השליח, ”החזון שלנו הוא להכין את ארובה לקבלת פני משיח. הדרך שלנו לעשות זאת היא להפוך את ארובה למקום שנותן חוויה רוחנית. שארובה תהיה מקום שכל יהודי שמגיע אליו, ידע שיש לו שם כל מה שהוא צריך מבחינה רוחנית. יש כאן מלונות וחברות תיירות שהופכות את הביקור בארובה לחוויה גשמית מיוחדת; התפקיד שלנו הוא להיות חברת תיירות רוחנית.

”ברוך ה', אנחנו מתקדמים לכיוון הזה. כבר

למזון כשר בעבור כל תושבי האי היהודים. הם מייבאים מזון כשר מארצות הברית ומשווקים אותו ליהודי המקום במכולת כשרה קטנה שפתחו בבית חב"ד.

אברהם ושרה של ארובה

בשבתות ובחגים ביתם של השלוחים מלא עד אפס מקום. ”בכל שבת אנחנו מארחים יהודים מהמקום ותיירים. זה נע בין עשרה עד חמישה עשר אורחים לשולחן שבת מצומצם, ועד מאה, מאה וחמישים ויותר בעונת התיירות.

”זה לא תמיד קל משום שאנחנו חיים באי קטן. לא מייצרים כאן כלום והכול מיובא מבחוץ. לעיתים קורה שיש מחסור בירקות או במוצרים מסוימים באי. אומרים לך 'זה אמור להגיע מחר או בשבוע הבא', אבל כשמדובר בערב שבת ואתה מצפה למאה אורחים בערב, זה אתגר רציני שצריך להתמודד איתו.”

איך באמת אתם מסתדרים?

”אחת לכמה חודשים אנחנו מזמינים מוצרי

כשר, עופות וגבינה ממיאמי. לפעמים אנחנו

מביאים מוצרים גם מניו יורק. בכל פעם שאנחנו

שבים מניו יורק, אנחנו חוזרים עם המון מזוודות

ובנה כל מה שאנו צריכים לתקופה הקרובה, עד

הנסיעה הבאה.

”לפסח הקרוב אנחנו מתכננים שני סדרים

גדולים ובהם אנו מצפים למאות יהודים, אם

ירצה ה'. אנחנו משתדלים שכל יהודי בארובה

ידע על ליל הסדר. גם אם יש לו מקום אחר שבו

הוא מעדיף לעשות את הסדר, אנחנו דואגים

שיהיו לו מצות וכל ה'סימנים' הדרושים.

”מבחינה לוגיסטית זה דורש להזמין

ולהתארגן הרבה זמן מראש. את הכול אנחנו

מביאים מבחוץ – את המצות, את היין, ואפילו

מרור וחזרת אי אפשר להשיג באי.”

המרכז לענייני חינוך, בהשתתפות יו"ר המל"ח

הרב יהודה קרינסקי, סיו"ר המל"ח הרב משה קוטלרסקי, השליח הראשי לתאילנד הרב יוסף חיים קנטור, והרב מענדל קוטלרסקי.

ראש הממשלה אימאן פתח את ביקורו בחדר הרבי, משם המשיך למוזאון הילדים היהודי ולאחר מכן התארח בסוכתו של הרב קוטלרסקי. הרב קוטלרסקי סיפר שבמהלך עשרים השנים האחרונות, בתור חלק ממיזם 'מרכז שליחות', שלח ה'מרכז לענייני חינוך' בחורים לארובה, לבקר את היהודים המתגוררים שם.

מתברר שראש ממשלת ארובה הכיר היטב את הפעילות ואף נפגש בעצמו עם בחורים שנשלחו למקום. הוא הביע את הערצתו לבני הזוג בלסברג ושיבח את פעילותם הברוכה שבזכותה יש הרגשה של נוכחות יהודית באי. ”מאז הגעתם של בני הזוג לאי, הם הצליחו לגעת בחייהם של אלפי תיירים יהודים שהשתתפו

ביקור היסטורי

אחד הרגעים המיוחדים בשליחות של הרב בלסברג ורעייתו היה הביקור שארגנו למר מייק אימאן, ראש הממשלה היהודי של ארובה וידיד קרוב של בית חב"ד, בבית חיינו, במהלך ביקורו בניו יורק בחג הסוכות לפני כשנתיים. הרב אהרן בלסברג ואביו הרב פרץ בלסברג ליוו את ראש הממשלה לאורך כל הביקור. ב־770 נערכה לו קבלת פנים רשמית בידי הנהגת

”הקהילה החלה להתגבש בזכות בית הכנסת, שיעורי התורה, ובעיקר המסיבות והפעילויות השונות. כך למעשה ייסדנו מחדש את הקהילה”

האי:
מלטה

השליח:
הרב
חיים שלום סגל

מלמעלה למטה

”כשהגענו למלטה מצאנו קהילה מפורקת, אוסף בלתי מגובש של יהודים”, משחזר השליח למלטה את מה שראו עיניו עם בואו לאי, **”מצאנו תיירים רבים מאוד שמחפשים מקום להתפלל, מקום לאכול בו אוכל כשר. התחלנו לאסוף יהודים אחד-אחד ופרסמנו את קיומנו בין התיירים”** * חמש שנים חלפו, **וזה מה שקורה שם:** מסעדה כשרה, מקווה טהרה בעיצומה של בנייה, פעילות בקרב יהודי הקהילה, פעילות לילדי הקהילה ולנוער מתבגר, בית כנסת, שיעורי תורה, חברותות, פעילות ייעודית לנשים, פעילות בחגים וכמובן פעילות ענפה למטיילים ולתיירים ישראלים הגודשים את האי בחופשה

יש שְׁעוֹנִים שמאחרים ויש שְׁעוֹנִים שמקדימים. יש אנשים שנוכחים תמיד מאוחר ויש אנשים מסודרים שתמיד חושבים קדימה. אבל הראש של הרב חיים שלום ורעייתו חיה מושקא סגל, השלוחים במלטה, מתוכנת לחשוב תמיד שלושה חודשים קדימה. כשאתם קונים מחזורים, דבש ורימונים משפחת סגל כבר מבצעת הזמנה של חנוכיות, וכשאתם שרים "הנרות הללו" מנסים בני הזוג סגל לשער כמה אורחים יהיו בליל הסדר.

שאיפת שליחות מילדות

"הקהילה היהודית כיום מונה כמאתיים איש שאנחנו מכירים באופן אישי", מספר הרב סגל, "וכל הזמן אנחנו מוצאים עוד. יש גם גרעין של ישראלים ומיעוט קטן של יהודים מלזנים שורשיים. רוב יהודי העיר מתפרנסים מתעשיית האוּן־ליין. אנשים מגיעים לכאן מכל העולם בשל הטבות המס המיוחדות הניתנות בעיר". הרב חיים שלום סגל ורעייתו חיה מושקא גדלו שניהם בארץ. הוא בבני ברק, והיא במגדל העמק, להורים שבווראי מוכרים לרבים מן הקוראים. הוא בנו של הרב זאב סגל, שהיה ראש ישיבה בלוד וב'תורת אמת', והיא בתו של הרב יוסף הענדל, מראשי ישיבת תומכי

ומסודרים מאוד". "הפתגם הנפוץ במלטה הוא 'אל תמהר, אם תמהר תיפול לים', אומר הרב חיים שלום סגל, שליח הרבי באי מלטה. "יש כאן אווירה מיוחדת שמשדרה רוגע. אנשים לא מוכנים להילחץ. מצד שני, זה אומר שכל דבר כאן עובד לאט־לאט, מה שמחייב אותנו היערכות מוקדמת מאוד לכל דבר. אנחנו לא יכולים לעלות לאוטו ולנסוע שעותיים לצרפת או לכל מרכז יהודי אחר. אנחנו מנותקים ממש וזה מחייב אותנו להיות מתוכננים ומסודרים מאוד".

"כשהגענו למלטה מצאנו קהילה מפורקת. אוסף בלתי מגובש של יהודים שכל אחד חושב שהוא היהודי היחיד במקום. מצאנו הרבה מאוד תיירים שמחפשים מקום להתפלל, מקום לאכול בו אוכל כשר. התחלנו לאסוף יהודים אחד־אחד ופרסמנו את קיומנו בין התיירים. כך הפכנו עם הזמן לכתובת לכל עניין יהודי באי"

מלטה הוא אי קטן מדרום לאיטליה, השפה הרשמית בו היא מלטזית, והוא מנוהל בידי ממשלה עצמאית. רוב הפרנסה באי היא מתיירות. התעשייה לא מפותחת ורוב מוצרי המזון והצרכים מיובאים. התחבורה לאי נעשית בעיקר במעבורת מאיטליה או בטיסה. באי מלטה מתגוררים כחצי מיליון תושבים, רובם אירופאים, אבל מתאפיינים בחמימות של המזרח התיכון. הקהילה היהודית קיימת באי כ־2,000 שנה. יש באי עדויות של קברים יהודיים ועליהם מנורות. הארכיאולוגים מתארכים את הקברים הללו לתקופה של לפני כ־1,800 שנה. נראה שבאחת הגלויות הגיעו לכאן יהודים שהתפרנסו מסחר ימי, פרנסתו של שבט זבולון – "זבולון לחוף ימים ישכון". הרת הרשמית באי היא נוצרית קתולית, ועד לפני כמה דורות שלטה הכנסייה באי. היה אסור לבני דתות אחרות להתגורר כאן; מי שרצה לגור באי היה חייב להמיר את דתו ולהתנצר.

תמימים במגדל העמק. מחלקת צעירי השלוחים במשפחת סגל מונה כיום שישה שלוחים קטנים. הם יצאו לשליחות בתשע"ג. בתשרי הגיעו לביקור ושבוע לפני חנוכה הגיעו להשתקע. כשאני שואל את הרב סגל מדוע יצאו לשליחות, הוא מחייך במבוכה. "גדלנו על ברכי השליחות, וזו הייתה השאיפה של שנינו מילדות. חיפשנו מקום מאתגר, שעדיין אין בו שליח. דרך חברת תיירות ישראלית גדולה, שמביאה לכאן הרבה תיירים, עלה הצורך לפתוח בית חב"ד במלטה, והרב משה קוטלרסקי העלה לפנינו את ההצעה. באנו, ביקרנו, התרשמנו והחלטנו. מאז אנחנו כאן. "השליחות כאן היא שליחות למטייל", מסביר הרב סגל, "יש כאן הרבה מאוד מטיילים ותיירים יהודים מכל העולם. מצד שני, יש כאן גם קהילה. אומנם לא גדולה אבל יש קהילה מקומית. אנחנו עובדים גם איתם וגם איתם. יש לנו פעילות שמתאימה לתיירים ופעילות

שמתאימה לקהילה".

כיום, חמש שנים לאחר מכן, פעילות חב"ד במלטה כוללת מסעדה כשרה, מקווה טהרה בעיצומה של בנייה, פעילות בקרב יהודי הקהילה, פעילות לילדי הקהילה ולנוער מתבגר, בית כנסת, שיעורי תורה, חברותות, פעילות ייעודית לנשים, פעילות בחגים וכמובן פעילות ענפה למטיילים ולתיירים ישראלים הגורשים את האי בחופשה.

"המסעדה שלנו היא מקור משיכה לתיירים וליהודים מהאי שמעוניינים לאכול מזון כשר ולחוש חוויה יהודית", מסביר הרב סגל, "יש לנו גם פעילות לילדי הקהילה ובה משתתפים כמה עשרות ילדים, שמגיעים בכל יום לאחר הלימודים ל'היברו סקול' – תוכנית ללימודי יהדות. זאת נוסף לכל הפעילויות הרגילות שיש בכל בית חב"ד – בית כנסת, שיעורי תורה, חגים, פעילות לנשים, לנערים ועוד".

כתובת לכל יהודי באי

כיצד נראתה מלטה היהודית כשהגעתם לשם?

"כשהגענו למלטה מצאנו קהילה מפורקת. אוסף בלתי מגובש של יהודים שכל אחד חושב שהוא היהודי היחיד במקום. מצאנו הרבה מאוד תיירים שמחפשים מקום להתפלל, מקום לאכול בו אוכל כשר. התחלנו לאסוף יהודים אחד־אחד ופרסמנו את קיומנו בין התיירים. כך הפכנו עם הזמן לכתובת לכל עניין יהודי באי. הקהילה החלה להתגבש בזכות בית הכנסת, שיעורי התורה, ובעיקר המסיבות והפעילויות השונות. עשינו חגים יחד, שבתות יחד. כך למעשה ייסדנו מחדש את הקהילה.

"אספר לך סיפור שימחיש את מצב הקהילה לפני שהגענו. הגענו למלטה זמן קצר מאוד לפני חנוכה. כבר מראש הזמנתי חנוכייה

גדולה שהגיעה כמה ימים לפני חנוכה, ורצינו לעשות מסיבת חנוכה מרכזית. יצרנו קשר עם מי שהיו באופן רשמי 'נציגי הקהילה', ואמרנו להם שאנחנו רוצים לעשות אירוע מרכזי של הרלקת נרות חנוכה. כשהם שמעו זאת נבהלו והתנגדו בכל תוקף. הם אמרו לנו 'מעולם לא יצאנו החוצה עם היהדות שלנו'.

"הכנו שאנחנו צריכים להתארגן לבד. איתרנו מקום מרכזי בעיר הבירה והחלטנו למקם שם את החנוכייה, ולערוך שם בכל ערב הרלקת נרות מרכזית בהשתתפות נכבדים ואישי ציבור, כדי שיהיה קידוש ה' כראוי. הבעיה הייתה שנותרו לנו פחות מארבעים ושמונה שעות עד חנוכה. בזמן הזה היינו צריכים לארגן אישורים, להזמין אנשים חשובים ולפרסם את האירוע. ואז פתאום קרה נס. הקדוש ברוך הוא שלח לנו גוי אוהב ישראל, תושב האי, שהיו לו קשרים עם ישראל. הוא שמע את הסיפור והחליט לעזור

לנו. הוא הפעיל את כל הקשרים שלו, ובתוך ארבעים ושמונה שעות עמדה חנוכיית ענק בלב כיכר העיר, מאושרת מטעם העירייה. נוסף לכך אישרו את השתתפותם בטקסי הדלקת הנרות ראש העיר, אנשי ציבור נכבדים וחברי הפרלמנט המלטזי.

"זה היה למעשה אירוע הפתיחה הרשמי והגדול שעשינו. רבים מהקהילה הגיעו לחוות בפלא, היה קידוש ה' גדול מאוד ובסופו של דבר זה התקבל גם אצל הנהגת הקהילה. מאז, משנה לשנה האירוע הזה גדל ונהיה עוצמתי יותר ויותר. כיום, חשוב להרגיש,

אנחנו והקהילה היהודית מאוחרים ממש".

ביקשנו מהרב סגל את המתכון המומלץ לבניית קהילה במקום כזה. "קודם כול לאהוב כל יהודי באמת ולא רק בתור סיסמה", אומר לנו הרב סגל. "להתחבר לכל אחד, לרבר איתם בגובה העיניים, וכן, לומר להם מי אנחנו, מה

אנחנו מחפשים, מהי המטרה שלנו ומהו החזון של הרבי בסופו של דבר.

"צריך תמיד לזכור איך הרבי הסתכל על כל יהודי. איך החסידות מלמדת אותנו להסתכל על כל יהודי. זה אומר להפסיק עם המפלגתיות, לנסות להוריד את המחיצות ולהראות שאנחנו עם אחד. עם שבניו עוורים זה לזה. שאנחנו אוהבים כל אחד לא בגלל אינטרס כזה או אחר, אלא בגלל הנשמה שיש בו. זה לא דבר שאומרים, זה דבר שמרגישים. אנחנו יכולים לנופף כל היום בסיסמאות יפות, אבל אם זה לא אמיתי, אנשים מרגישים את זה, ואם זה אמיתי, 'כמים הפנים לפנים' כן לב האדם לאדם'. אנשים מתחברים אליך ונוצרת סביבך קהילה שמי שמוכיל אותה הוא הרבי".

כוננות 'סדר'

פסח בפתח. מה זה אומר אצלכם?

"בשעות אלו ממש, אני מארגן את המוצרים ואת הארגזים של מוצרי הפסח. השבוע קיבלנו את המשלוחים של המצות ושל כל מוצרי הפסח, ואני צריך לסדר את הציוד ולהחליט למה ישמש כל דבר. מה ישמש לליל הסדר המרכזי, ומה ישמש את הקהילה. בימים הקרובים מתחילים בחלוקת המצות ודברי הפסח לכל הקהילה.

"אצלנו, כמו בהרבה מקומות מרוחקים ומבודדים, ההכנות לפסח מתחילות כבר חודשיים–שלושה לפני פסח. ההיערכות דורשת קודם כול לנסות לצפות כמה אנשים עתידים להגיע, דבר שאינו קל כאשר מדובר בכמה חודשים לפני פסח.

"מעבר לכך, הקהילה פה גדלה כל הזמן. בכל שנה אנחנו מקבלים עשר או חמש עשרה משפחות חדשות ומבחינתנו הדאגה להן איננה רק שיהיו איתנו בליל הסדר, אלא שיהיו להן גם מצות שמורות וכל המוצרים לפסח.

"לליל הסדר המרכזי אנחנו מצפים ל־250 יהודים שיגיעו לכל אחד משני הסדרים שאנחנו עורכים. חלק מהם תיירים וחלק מהם חברי הקהילה. הבעייתיות אצלנו בקשר לפסח, היא שבתי המלון מלאים מאוד, כי מלטה היא מדינה נוצרית קתולית, וכשאצלנו חוגגים את הפסח, חל אצלם חגא נוצרי, מה שמקשה מאוד להשיג מקום לליל הסדר. בדרך כלל בעונה הזו הכול תפוס, והמקומות שנותרו פנויים יקרים מאוד בעקבות הביקוש הגדול.

"השנה השגנו ברוך ה' אולם גדול ומרווח. הזמנו אותו לפני כמעט חצי שנה. על כל ההכנה של האוכל והשינוע שלו מופקדים תלמידי התמימים שמגיעים לכאן מ'מרכז שליחות' בידי הרב משה קוטלרסקי, שבאמת מגיעה לו תודה רבה על כל העזרה שלו לחג הפסח ובכלל. הבחורים עוזרים בכל ההכנות, בחלוקה של המצות השמורות, בהכשרה של המטבחים ובכל מה שצריך לעשות, כולל ניהול הסדרים שאנחנו עורכים בשתי שפות.

"בליל הסדר הראשון שלנו באי הגיעה אלינו אישה עם בתה, שתיהן ילידות מלטה, בנות למשפחה מלטזית מדורי דורות. האישה סיפרה שנולדה וגדלה במשפחה קתולית, ואולם אימא שלה תמיד סיפרה לה שהיא עצמה יהודייה והתנצרה רק משום שנאלצה לעשות זאת, מפני שכך היה החוק לפני שנים רבות.

"אירחנו אותן בליל הסדר, והן התרגשו מאוד. כמה פעמים במהלך הסדר פרצה האם בבכי והזילה דמעות התרגשות. זו הייתה הפעם הראשונה בחייה שבה חגגה את ליל הסדר כיהודייה. מאז החלה האישה להגיע אלינו בקביעות וכיום היא מתחזקת מאוד בתורה ובמצוות.

"עד לפני חמש שנים הן לא ידעו מה זה יהודים; כיום הן יהודיות גאות ושמחות".

”ואז הגיעה שיחת הטלפון. זה היה הרב מנחם מענדל זרחי, השליח הראשי לאיים הקריביים, שצלצל ואמר לי 'בערל, צריכים אותך בקיימן'”

האי:
קיימן

השליח:
הרב בערל פבזנר

זה ארבע שנים קמים הרב בערל ורעייתו בכל בוקר מול נופים עוצרי נשימה וחופי עד זהובים שאנחנו מכירים רק משומר המסך. אבל מבחינתם **התמונות המרהיבות באמת** הן של מרק, ריצ'רד ותומס שעשו מאמץ והגיעו לתפילת שחרית בבית הכנסת, או של בני הזוג שהחלו אחרי לא מעט לבטים להקפיד על טהרת משפחתם

מלקט הנשמות
מקיימן

שאלו

אתכם פעם מה תיקחו איתכם לאי בורד? ובכן, בעבור הרב בערל ורעייתו הרבנית ריקל פבזנר, שלוחי הרבי לאיי קיימן שבאיים הקריביים, השאלה הזו אינה התחלה של בריחה או חידה משעשעת, אלא דילמה כבדת משקל המלווה את שגרת חייהם בשנים האחרונות.

אומנם קיימן אינו אי בורד ממש, אבל גם לא רחוק מזה. בסך הכול 60 אלף איש חיים באיי קיימן, רובם מתגוררים ב'גראנר קיימן', האי הגדול והמרקזי, מיעוטם ב'קיימן הקטן', שהוא החלק הקטן של איי קיימן, ועוד כמה משפחות מתגוררות באיים קטנטנים סביב. על פי ההערכות מונים יהודי קיימן כ־600 איש ובעבורם ארזה משפחת פבזנר הצעירה את מיטלטליה, עזבה את ביתה הקט והחמים שנוסד לא מכבר, וקשרה את גורלה בגורל תושבי האי הקריבי.

זה ארבע שנים קמים הרב בערל ורעייתו בכל בוקר מול נופים עוצרי נשימה וחופי עד זהובים שאנחנו מכירים רק משומר המסך. אבל מבחינתם התמונות המרהיבות באמת הן של מרק, ריצ'רד ותומס שעשו מאמץ והגיעו לתפילת שחרית בבית הכנסת, של בני הזוג שהחלו אחרי לא מעט לבטים להקפיד על טהרת משפחתם ושל משפחה שהחליטה להכשיר את המטבח.

הפריחו את השממה

כמי שינקו שליחות מהבית, זה היה צעד כמעט מתבקש והמשך טבעי לחייהם של בני הזוג פבזנר. שניהם דור שני ואפילו שלישי לשלוחים שנולדו וגדלו בבתים של שליחות. הוא בהאריסבורג שבפנסילבניה, כנם של השלוחים הרב שמואל ושרה פבזנר, והיא בס' אנטוניו שבטקסס, בתם של השלוחים הרב חיים ורבקה בלאק. כיום הם מגדלים את ילדיהם, רחל לאה בת השלוש ומענג'ל בן השנה וחצי – דור רביעי בשליחות.

בהיותו תלמיד ישיבה נשלח בערל מטעם 'מרכז שליחות' שעל ידי המרכז לענייני חינוך לאיסלנר – במהלך ימי 'בין הזמנים'. הוא וחבריו הגיעו למדינה כשהייתה שוממה לחלוטין מבחינה יהודית והפריחו בה את השממה. הם נפגשו עם יהודים, ליקטו נשמות אחת לאחת, והקימו תשתית לקהילה יהודית מקומית, מה שסלל את הדרך להגעתה של משפחת שלוחים קבועה למקום, ובהשגחה פרטית גם את דרכה של משפחת פבזנר לאיי קיימן.

הפנייה מיהודי קיימן

לאיי קיימן החלו להגיע יהודים לפני כחמישים שנה מג'מייקה השכנה, שם חיה קהילה יהודית גדולה כבר מאות שנים – קהילה שנוסדה בידי אנוסים ומגורשי ספרד. לפני

באי וללקט אותן אחת לאחת. נפגשנו בעשרות סיפורים מרגשים של יהודים שלא היו מודעים ליהדותם. לאט לאט קילפנו שכבות וחשפנו את האוצרות היהודיים שהיו חבויים באי במשך עשרות שנים.

"העובדה שמרבית תושבי האי הם נוצרים גרמה ליהודים רבים להסתיר את יהדותם אפילו מבניהם, וכשהם ראו אותנו ואת הקהילה היהודית המתפתחת, הם החלו לגלות את יהדותם".

מרכז החיים

"הרבר הראשון שעשינו היה לחזק את התשתית של הקהילה שהקמנו כמה שנים קודם לכן. בנינו בית כנסת גדול ומסודר והוא הפך למרכז החיים הקהילתיים.

"השלב השני היה הקמת בית ספר, ואנחנו כרגע מתכננים מקווה טהרה וגם נמצאים בתהליך של בניית מרכז חב"די גדול. יש בקיימן 60 ילדים בקהילה. רק בשנה האחרונה נולדו עשרה ילדים. הקהילה שלנו ברוך ה' גדלה ומתפתחת כל הזמן. רק בשנה האחרונה

חיתנו בקהילה שלושה זוגות שבהם שני בני הזוג יהודים", אומר השליח בהתלהבות. "אצלנו כל חתונה כזו היא הישג אדיר. כל הקהילה משתתפת בשמחה".

חב"ד קיימן. מה זה אומר היום?

"ברוך ה', אנחנו מגלים כל הזמן עוד ועוד יהודים, הקשר שלנו עם האנשים הולך ומתחזק והרבה משפחות כל הזמן מתקרמות בתורה ובמצוות. הרבה משפחות כבר הכשירו את המטבח שלהן, יש שהתחילו להקפיד על שמירת השבת וטהרת המשפחה, יש גברים שהחלו להניח תפילין בקביעות ועוד רבים שהחלו לפקוד בקביעות את בית הכנסת וגם התחילו ללמוד תורה.

"מבחינה לוגיסטית הכול כאן מיובא, כך שיוקר המחיה גבוה מאוד, וגבוה במיוחד הוא מחירו של המזון הכשר. כל פעילות שאנחנו עושים צריכה להיות מתוכננת זמן רב מראש כדי שנוכל להזמין את מה שצריך ולהיערך אליה כראוי.

"מוזג האוויר המיוחד באי מושך לכאן אנשים מכל העולם שמגיעים לחופשות ארוכות. עם

תגלית מפתיעה

מוסיף ומספר הרב פבזנר:
"בשבת הראשונה שלנו בקיימן פגשנו יהודי תושב ניו יורק שהיה בעלים של חברה גדולה שעבדה גם באי. הוא היה נלהב מאוד לפגוש אותנו. הייתה לו פינה חמה בלב לחב"ד והערצה גדולה לרבי. הוא סיפר שזכה לפגוש את הרבי כמה פעמים וראה את עצמו מקורב לרבי ולחב"ד.

"במהלך השבת הוא סיפר לנו שהגיע בשנות השמונים מברית המועצות לארצות הברית. הוא היה בחור צעיר והגיע בחוסר כול ללא שום קרוב או מכר. בהשגחה פרטית פגש זוג חסידי חב"ד מבוגרים והם פרסו עליו את חסותם.

"הם סייעו לו בכל התקופה הראשונה שלו בארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות ודאגו לכל מחסורו. אחר כך סייעו לו להיכנס ל'שיבה יוניברסיטי' ושילמו את שכר הלימוד שלו. שם הוא השיג את התואר שאפשר לו לעסוק במקצוע שבו עסק ולימים להקים את החברה שעמד בראשה.

"כשאמר לנו את שמה של המשפחה המיטיבה, נותרנו בהלם. אלה היו סבא רבא וסבתא רבא שלי".

הוא עובר דרך קיימן".

ויש תוכניות לעתיד?

"יש תוכנית לאומית של הממשלה הקיימנית להגדלת אוכלוסיית האי ב־40 אחוז. אין ספק שבקרוב התושבים החדשים יהיו יהודים רבים שנצטרך לתת להם מענה. לשם אנחנו מכוונים מבחינת התוכניות ארוכות הטווח. מבחינת תוכניות עכשוויות אנחנו עומדים לפני בניית מקווה טהרה. מעבר לכך, כולנו

מאמינים ובטוחים שמשיח יגיע תכף ומייד ויוליכנו קוממיות לארצנו, ובית חב"ד קיימן יתחבר ל־770 ולבית המקדש עם כל כתי חב"ד בעולם".

מופתים מתגלגלים

כשאני מבקש מהרב פבזנר סיפור טוב לכתבה, הוא מתרעם. "אנשים מחפשים כל

הזמן דברים מוזרים. בליובאוויטש היו אומרים שמופתים מתגלגלים על הרצפה ואף אחד לא מרים אותם. כך זה בשליחות. אצל חסידים אומרים שהרבי הוא בעל הבית והוא זה שמנהל את העניינים. אנחנו רואים זאת. אצלנו זו מציאות מוחשית יום־יומית. אתה רק צריך להיות בביטול, לעשות מה שצריך. ללמוד חסידות, להקפיד על חת"ת, רמב"ם והוראות של הרבי, להתפלל כמו שצריך, והכול נפעל ממילא.

הסוד נחשף

אל הרב פבזנר הגיעו יום אחד בני זוג. מדובר בצעירה יהודייה מארצות הברית שהייתה בקשר מתמשך עם צעיר קיימני. בשלב כלשהו חלפו בראשה הרהורי תשובה והיא החליטה להפסיק את הקשר. הבחור שב לאי במצב רוח קשה ומדוכדך וסיפר לאימו על הפרדה הלא צפויה ממי שעל פי התכנונים הייתה עתירה להיות רעייתו. כששמעה אימו שהסיבה לפרדה היא יהדותה של הצעירה, החליטה לחשוף לפניו את הסוד המשפחתי הכמוס וסיפרה לו כי למעשה היא יהודייה כשרה למהדרין וכך גם הוא יהודי במלוא מובן המילה.

הבשורה הכתה את הבחור בהלם. כל חייו גדל בנוצרי לכל דבר. הוריו מקפידים על ביקור שבועי בבית יראתם, ופתאום הוא שומע לראשונה שהוא יהודי. מתברר שבג'מייקה עוד היו הוריו קשורים מעט לקהילה, אך כשעברו לקיימן החליטו להתבולל ולהיטמע בתוך האוכלוסייה המקומית. הרב פבזנר ערך את בירוריו, ולאחר אימות מלא של הסיפור נישא הזוג הצעיר כרת וכדין בחופה ובקידושין. כיום הם חלק בלתי נפרד מהקהילה היהודית הקיימנית, מנהלים בית כשר ומסורתי ולהם שני ילדים.

המכס והגיעו בשלום, קיבוצניקים מישראל שמעולם לא צמו ביום כיפור ובית חב"ד הפך להיות בית שני בעבורם, אנשים שלא חלמנו שירצו לשמוע על יהדות ומבקשים ללמוד עוד חסידות, פרויקטים שעל פי טבע היו מופרכים ויצאו לפועל בהצלחה – כל אלו מבחינתי הם סיפורים טובים".

”אני מקפיד בכל שבוע לשהות באיים הקטנים ולשמש כתובת לתושבים היהודים. כמה פעמים בשנה אני עובר בית־בית ממש, כדי לבקר כל יהודי”

האי:
קי ווסט

השליח:
הרב יעקב צוקר

באי קי ווסט שבפלורידה, שבה עדיין **מלקקים את הפצעים מסופת ההוריקן אירמה** שהכתה בה בעוצמות אדירות לפני חודשים מעטים, נערך השליח לסדר הציבורי ביתר שאת • אתגרי ההוריקן והקשיים שבחיי האי לא מחלישים את רוחו: **”את השמחה על כך שאנחנו מבצעים את הרצון של הרבי, לא הייתי מחליף בעד שום דבר אחר”** • קרוב לחצי יובל חלף מאז יצא הרב צוקר לשליחות ומאחוריו קהילת בעלי תשובה הפזורים בעולם, בהם שלוחים ורבנים • סיפורו של השליח הנמרץ שדמותו מוכרת לכל תושבי האי, לא רק היהודים - מחסרי הבית ועד לצמרת הפוליטית המקומית

הפסח הראשון אחרי המבול

האי קי ווסט עלה לכותרות לפני כחצי שנה כשסופת ההוריקן 'אירמה' הכתה באי בעוז וגרמה הרס עצום. עד היום, חצי שנה לאחר מכן, החיים באי טרם שבו למסלולם המלא.

"בפסח השנה יהיו פחות תיירים על האי", אומר הרב יעקב צוקר, שליח הרבי בקי ווסט. "יש כמה מלונות שעדיין סגורים. האי עדיין לא שב לתפקוד מלא. בתיהם של כמה מחברי הקהילה טרם שוקמו לחלוטין, גם בבית חב"ד עדיין יש נזקים שטרם תוקנו, ובכל זאת אנחנו נערכים לפסח כרגיל. "לקראת החג מגיעים לכאן בחורים שיסייעו

המחוברים זה לזה על ידי גשרים, ובכולם יחד מתגוררים כ־80 אלף איש, מתוכם כ־2,000 יהודים; אלף מהם מרוכזים באי קי ווסט, והשאר מפוזרים בארבעים ושניים האיים.

להגיע לכל יהודי

הרב יעקב וחני צוקר הם השלוחים האחראים לקי ווסט ולארבעים ושניים האיים. הם מקפידים לשמור על קשר עם כל יהודי האיים.

"אני מקפיד בכל שבוע לשהות באיים הקטנים, למסור שיעורי תורה ולשמש כתובת ליהודים שבאיים האלה. אבל כמה פעמים בשנה

מקומיים ותיירים וגם כמה מאות משפחות של יהודים מישראל שרבים מהם מפעילים חנויות לאורך רצועת החוף ושולחים את ידם גם בעסקים אחרים. יש באי עשירים שמחזיקים בתי נופש או חווים קבועים עם בתי מלון, יש סוחרים שמתפרנסים ממכירה לתיירים ויש עובדים בענף המלונאות. הקהילה היהודית במקום קיימת יותר מ־120 שנה ונוסדה בידי יהודים שברחו מהפוגרומים ברוסיה ובגרמניה. האוניות עגנו באי והם נותרו כאן. יש באי גם בית עלמין יהודי בן יותר מ־140 שנה.

"כשהגעתי למקום, הייתה כאן קהילה קונסרבטיבית ותיקה, שעדיין קיימת. אני

מבנה בית חב"ד המפואר

בכל ההכנות, בחלוקת מצה שמורה, במכירת חמץ בעבור יהודי האי, בהכנות לסדר ובהבאת כל המזון והציוד ממיאמי. כמו שאמרת, האי טרם חזר לשגרה מלאה, ובכל זאת אנחנו מחכים למאה וחמישים איש שיהיו איתנו בליל הסדר". גודלו של האי קי ווסט עצמו הוא שני מיילים על ארבעה מיילים ומתגוררים בו כ־30 אלף תושבים. בין קי ווסט למיאמי מברילים 150 מייל שהם כמה שעות של נסיעה, ו־42 איים

אני עובר בית־בית ממש כדי לבקר את כל יהודי האיים. לפני חגי תשרי, בחנוכה, בפורים ובפסח אני עושה סיבוב של כמה ימים ועובר אצל כל אחד ואחד ומביא להם חנוכייה, מצה שמורה או משלוח מנות. יש אנשים שעבורם אני היהודי היחיד שהם פוגשים. הקשר הזה חשוב מאוד". קבוצת האיים מושכת תיירים רבים מכל העולם, וקי ווסט הוא המרכזי והמאוכלס שבהם. במקום יש תמיד אוכלוסייה מגוונת מאוד של

מסתדר איתם מצוין, ורבים מהם מתקרבים לשמירת תורה ומצוות כהלכה. חלק מהם אפילו חזרו בתשובה לגמרי ובראשם הראב"י והגבאי הראשי של הקהילה. הגבאי הפך לאחר מכן לגבאי בבית חב"ד, ואילו הרב חזר בתשובה שלמה. עוד בהיותו ראב"י בקהילה הקונסרבטיבית, הוא תרם לי ספר תורה כחשאי ואמר לי שהוא יודע שאנחנו עתיד היהדות. "עד היום יש ביניהם גם תומכים גדולים שלי.

הם ממשיכים להשתייך לקהילה הקונסרבטיבית משום שהם כבר קשישים ולזה הם רגילים עוד מנעוריהם, ואולם גם הם מודים כי אנחנו העתיד האמיתי של היהדות".

טלטלה בין יבשות

23 שנים נמצאת משפת צוקר בקי ווסט. הם הגיעו לשם בשנת תשנ"ה, שבועיים אחרי

נישואיהם. הוא גדל בשליחות ליד דטרויט. כשהיה בן אחת עשרה עלתה משפחתו לארץ הקודש בהוראת הרבי, ואת שנות נעוריו עשה בישיבות חב"ד בארץ, ב'תורת אמת' ובקריית גת. קצת לפני חתונתו פגש את השליח האזורי, הרב ביסטון. "אנחנו מחפשים מישוה כמוך, ישראלי אמריקאי", אמר לו הרב ביסטון. מתברר שההשגחה העליונה שטלטלה אותו בין יבשות בשנות ילדותו, ייעדה והכשירה אותו לשליחות

חיוו.

במהלך 23 שנות השליחות, התקרבו רבים דרך בית חב"ד לתורה ולמצוות, ומהם שהיו לשלוחים ולרבנים. "ברוך ה' יש לנו הרבה בעלי תשובה", מספר הרב צוקר. "יש לנו אחד שהוא היום שליח בישראל, יש שהפכו לאברכים חסידיים, יש חסידי ברסלב, אברכים ספרדים, יש אפילו בעל תשובה שלנו, אברך ליטאי, שמלמד בישיבת 'אור שמח' בירושלים. הוא

מחזיק אצלו תמונה של הרבי בקביעות, אוהב את הרבי ואוהד מאוד את חב"ד". השילוב האמריקני-ישראלי של הרב צוקר, הוא סוד ההצלחה שלו. "הקהילה שלנו מגוונת מאוד. יש לנו בבית הכנסת פרופסור מומחה, קרדיולוג בעל שם עולמי, חבר עירייה, עורך דין בכיר, בעלי דוכנים ישראלים וכמובן תיירים ונופשים שמגיעים לתקופות שונות. כולם יחד חיים בקהילה מגובשת אחת ומרגישים כמו משפחה. זה מה שמיוחד אצלנו בקהילה. "כשהגענו, שכרנו חנות קטנה", נזכר הרב צוקר, "הייתי מסתובב בשבת בבוקר בין הבסטות של הישראלים ומומין אותם לאכול חמין. הם היו מגיעים ואז הייתי מוציא במהירות ספר תורה, ובזמן שהם היו אוכלים את החמין, הייתי מנצל את המניין וקורא בתורה. מהר מאוד החל להתגבש המניין והפכנו לבית כנסת מסודר ובו מתפללים עד היום אנשי הקהילה המקומית, תיירים וכמובן הישראלים שבאי. אגב, מנהג הסעודה הגדולה בשבת נוהג עד היום". כיום שוכן בית חב"ד קי ווסט בבניין גדול ומרווח שנרכש לפני כמה שנים ומשמש בית כנסת ומרכז קהילתי יהודי. "זהו מרכז החיים של הקהילה היהודית", מספר הרב צוקר. בבניין פועל גם ה'היברו סקול', בית ספר לילדי הקהילה המעניק שיעורי תגבור והעשרה יהודיים. את המוסד מנהלת השליחה הגברת חני, שאחראית בין השאר לכל הפעילות בקרב הנשים והילדים בבית חב"ד.

סיוע לישראלים

הרב צוקר הוא דמות מוכרת באי. 'הראב"י'

– כך הוא מכונה. אין איש באי שלא מכיר אותו. מחסרי הבית שבקרן הרחוב ועד לראש העיר וחברי הממשל המקומי. לא אחת הוא מנצל את קשריו כדי לסייע ליהודים באי, בעיקר לישראלים. "הרבה ישראלים מגיעים לכאן, צעירים אחרי שירות צבאי שבאים למכור כאן ממוצרי ים המלח, חולצות ומזכרות לתיירים. מהם רבים שהשתקעו כאן ורכשו נכסים באי. לעיתים נוצרות אי הבנות בין הרשויות לקהילה הישראלית, אם על רקע מסמכי הגירה חסרים ואם על רקע אי היכרות של הרשויות עם המנטליות הישראלית. "במקרה כזה אני מתערב ומסייע לישראלים. ממש עכשיו אנחנו מטפלים בישראלי שנעצר בידי משטרת ההגירה וגורש. המשטרה ביקשה להשליך את כל תכולת ביתו וחפציו לרחוב. אנחנו התערבנו והצלחנו למנוע זאת, ולשלוח את הכול מסודר לארץ".

כאמור, האי עלה לכותרות בעקבות ההוריקן שהכה בו בעוצמה אדירה לפני כחצי שנה. "בתור תושבים די ותיקים באזור, המושג 'הוריקן' לא היה חדש לנו. ברוך ה' כבר שרדנו כמה סופות, אבל כלום ממה שהכרנו בעבר לא הכין אותנו למה שעבר עלינו בהוריקן האחרון. "בתחילה אלפי אנשים עזבו את מיאמי לכיוון שלנו בעקבות תחזיות שההוריקן יציף את העיר, ואנחנו חשבנו שנזמין אנשים להתארח כאן ונארגן בבית חב"ד מקומות לינה. ואולם ככל שהתקדמה הסופה הבנו שהפעם דווקא אנחנו היעד.

"לקראת שבת סליחות כבר לא נותרה ברירה ונאלצנו לצאת מהעיר. ביום חמישי בלילה נעלנו היטב את ספרי התורה שבבית חב"ד,

למעט אחד, שאותו לקחנו איתנו, שכן עוד לא ידענו היכן נהיה בשבת ובראש השנה. "בעוד אנחנו אורזים את עצמנו ומעט ציוד ליציאה לדרך, יצרתי קשר עם רוב רובם של התושבים היהודים בעיר. התברר שברוך ה' כולם בסדר וכתשעים אחוזים מהם עזבו או עומדים לעזוב את העיר בשעות הקרובות. הכנתי רשימה מסודרת של המעטים שנשארים מסיבה כזו או אחרת (כולל קשישה שלא הסכימה לעזוב את הבית כי בהיעדרה לא יהיה מי שידאג לחתול שלה...) והתעניינתי אצלם מה מצב מלאי המזון ואם הם זקוקים לסיוע חירום בתחום אחר.

"רק כאשר כל הפרטים היו ביד, הרשינו לעצמנו לצאת. הנס הגדול היה שזמן קצר בלבד לפני שהכה בעיר בעוצמה רבה, פנה ההוריקן ימינה. כך שאומנם נגרם נזק עצום אבל זה היה יכול להיות גרוע הרבה יותר, רחמנא ליצלן. "התחלנו לדאוג לאספקה למי שנותרו בעיר. בתחילה ניסיתי לארגן משלוח יבשתי, אבל הכביש המהיר היה סגור. בחסדי ה', דרך יהודי שיש לו היכרות עם הצבא האמריקאי צירפנו משלוח של אוכל כשר ואי תשמישי קדושה לטיסה צבאית. בסופו של דבר הכביש נפתח חלקית והעברנו את הציוד ברכב. האזור היה נראה כמו אחרי הפצצה.

"עדכנתי את כוחות ההצלה המקומיים בשמות ובכתובות של האנשים שנשארו בעיר, ובדיקה העלתה שברוך ה' אין פגיעות בנפש ואיכשהו כולם מסתדרים. בימים שבין השבת לראש השנה הצלחתי ברוך ה' לארגן משלוח נוסף של מזון כשר, ציוד ומים. העיר הייתה מוצפת במים, אבל המצרך הכי מבוקש היה בקבוקי מים מינרליים. דאגתי שיהיה שופר

ומסרתי את הקוד לפתיחת דלתות בית חב"ד, בעבור היהודים שנותרו באי.

"למרות כל מה שעברנו, אנחנו מלאי תורה לה' על כך שנשארו בריאים ושלמים ושיכולנו להמשיך לפעול ולסייע לאנשים. הפעילות שלנו בימים של ההוריקן הייתה קידוש ה' גדול. סייענו ככל יכולתנו גם לשאינם יהודים. זה עורר הד עצום ובחודשים שלאחר מכן כולם דיברו על כך שחוץ מהראב"י היהודי, שום ארגון ושום מוסד דתי לא הושיט עזרה של ממש לתושבי האי. המאבק על הסיוע לתושבי האי הסתיים ובית חב"ד פתח במאבק חדש שיסייע לכלל השלוחים ובתי חב"ד בארצות הברית, ובעקיפין לכל מוסדות הדת ולבתי התפילה ביבשת. "עד היום, ה'פ"מה', קרד הסיוע של הממשל לנפגעי אסון, משום מה לא הייתה מפצה מוסדות דת. הם היו עוזרים לעמותות ולארגונים שונים, אבל לא לארגונים דתיים. אנחנו ועוד שליח תבענו את הממשל האמריקני וברוך ה' זכינו במשפט ואילצנו אותם לשנות את החוק.

"אני מקווה שלא נצטרך, ושלא נגיע עוד למצבים כאלה, אבל אם בעתיד בית חב"ד או בית כנסת יינזק מהוריקן או מאסון טבע, הוא יוכל לתבוע את הממשלה ולזכות לפיצויים", מסכם הרב צוקר את פרשיית ההוריקן.

איך שורדים אתגרים כאלה? "זכיתי לגדול בתור ילד ליד הרבי וגם לאחר מכן הייתי הרבה מאוד אצל הרבי בשנים הטובות של תחילת הנו"נים. מאז ילדותי החלום שלי היה כל הזמן לצאת לשליחות. יש אתגרים לא פשוטים בחיים באי, אבל את השמחה על כך שאנחנו מבצעים את הרצון של הרבי ואת הסיפוק הנפשי והגשמי שיש לנו מהפעילות כאן, לא

הייתי מחליף בעד שום דבר אחר.

"אומנם אנחנו סובלים מאיתני הטבע שמכים בנו אחת לכמה שנים, וזאת נוסף להתמודדויות אחרות שיש כל הזמן בשליחות בכלל ובשליחות כאן בפרט, אבל אנחנו מרגישים את הרבי איתנו על כל צעד ושעל כפשוטו.

"לפני כמה שנים החלטנו לעשות מבצע מצה בהיקף גדול מאוד, וחסרו לי בדיוק אלף דולר לפרויקט. פתאום הופיע קשיש תימהוני בבגדים מרופטים. שאלתי אותו אם הוא רוצה לאכול או לשתות משהו, אבל הוא סירב בתוקף. הוא רק הושיט לי מעטפה, אמר 'זה לכבוד משה רבינו', והלך. במעטפה היו אלף דולר בדיוק בשטרות חדשים.

"מובן שאנחנו צריכים למלא את החלק שלנו ולמלא את רצון המשלה. אבל אין רגע שלא מרגישים בו את הכוחות של הרבי, ואין ספק שההצלחה שלנו היא רק בזכות הברכות של הרבי".

"המהפכה שחולל הרבי באיים בשנים האחרונות ממש, היא התגשמות נבואת ישעיה על ימות המשיח"

האי:
איי הבתולה

השליח:
הרב אשר פדרמן

השליח לאיי הבתולה, הרב **אשר פדרמן**, רואה בשליחות באיים את התגשמות דברי הנביאים לקראת ביאת המשיח. **"רק כשאתה כאן אתה יכול להבין את המשמעות של 'שאר עמו'"**, הוא אומר בהתלהבות, "אלו ממש ה'נדחי ישראל', שבגאולה הקדוש ברוך הוא אוסף אותם מהאיים" • **הנשמות שנדלקו** בספינת הפאר בעקבות 'פעולה קטנה' ו**סגירת המעגל** המרגשת, **החלום הרחוק** שהפך למציאות, והפעילות המגוונת בקרב **'הקהילה העונתית'** של חופשת החורף, חופשת הקיץ וחופשת הפסח...

מבצע תפילין ומבצע לולב עם יהודי האי

הניצוץ נדלק בספינת הפאר

קשה

להישאר אדיש מול ההתלהבות של הרב אשר פדרמן, שליח הרבי לאיי הבתולה. הכריזמה שלו סוחפת ומדבקת גם בקולו. "תקשיב", הוא אומר לי במהלך השיחה, "אתה לא מבין מה הולך כאן. מה שקורה באיים זה משהו גאולתי. זו הפעולה האחרונה של המשיח בעולם לפני ההתגלות. מדהים שאתם כותבים על זה מוסף לכבוד י"א בניסן, כי המהפכה שחולל הרבי באיים בשנים האחרונות ממש, זו התגשמות נבואת ישעיה בפרק י"א, פסוק י"א, המדברת על ימות המשיח: 'והיה ביום ההוא יוסיף ה' שנית ידו לקנות את שאר עמו אשר ישאר מאשור וממצרים ומפטרס ומכוש ומעילים ומשנער ומחמת ומאיי הים'.

"אנחנו רואים שכך בדיוק נבנתה מפת השליחות של הרבי. תחילה היבשות, אחר כך ארצות, מדינות, ערים, ובשנים האחרונות מתחוללת מהפכה אדירה באיים. מקומות קטנים שגרים בהם בדרך כלל אנשים מעטים.

"תושבי האיים הם מיעוט קטן שנמצא במקום קטן מבחינה גאוגרפית, ופזיזת הוא גם מנותק מכל העולם. זה סלע בלב ים. התיירים שמגיעים הם בדרך כלל הקשר שלנו אל העולם הגדול. רק כשאתה כאן אתה יכול להבין את המשמעות של 'שאר עמו'. אלו ממש ה'נדחי ישראל' שבגאולה הקדוש ברוך הוא אוסף אותם מהאיים.

"גם בסוף נבואתו של ישעיהו, בסוף הספר ממש, חוזר הנביא על הנבואה בקשר לאיי הים. וכך הוא אומר: 'ושמתי בהם אות ושלחתי מהם פליטים אל הגויים תרשיש פול ולוד משכי קשת תבל ויון האיים הרחוקים אשר לא שמעו את שמעי ולא ראו את כבודי והגידו את כבודי בין הגויים'. ורש"ימסביר: 'לילך לבשר לאיים הרחוקים את כבודי אשר ראו במלחמה'. כלומר לפני הגאולה יבשרו גם לאיים הרחוקים את הכבוד, שהאלוקות והקדושה ניצחו במלחמה נגד

חושך הגלות. מבחינתי זה חלק מימות המשיח ממש", אומר הרב פדרמן בהתלהבות.

תכירו: קהילה עונתית

איי הבתולה מורכבים משלושה איים: האי הגדול ס' תומס, שבו גר הרב פדרמן; ס' קרויט, שהוא קטן יותר; וס' ג'ון, שהוא האי הקטן ביותר, רובו פארק לאומי וגרה בו אוכלוסייה מעטה ועשירה מאוד. איי הבתולה הם האיים המתויירים ביותר בקריביים משום שהם שייכים לארצות הברית, בניגוד לאיים אחרים שהם בעלי ממשלה עצמאית או תחת שלטון צרפתי זו. העובדה שהוא אי בעל אופי וסגנון אמריקניים מובהקים מושכת אליו תיירות אדירה מארצות הברית ומצפון אמריקה.

השלוחים באיי הבתולה הם הרב אשר והעניא פדרמן. הוא גדל בלוס אנג'לס, היא במילווקי ויסקונסין – בתם של השלוחים הרב והרבנית שמוטקין. "היה ברור לשנינו שנצא לשליחות. אחרי שהתחתנו עשינו חיפושים כדי למצוא מקום שיש בו יהודים ועדיין אין שליח. היו לנו כמה אפשרויות, ובעזרת הרב משה קוטלרסקי הגענו לאיי הבתולה.

"כשהגענו לכאן היינו בטוחים שהגענו למקום קטן מאוד ובו מספר מועט מאוד של יהודים. גם בחלום הכי רחוק שלנו לא חלמנו שנגיע למצב שבו יש לנו מניינים בכל יום בעונה".

לקהילה היהודית באיי הבתולה, היסטוריה עשירה מאוד. היא נוסדה בידי יהודים שברחו מהאינקוויזיציה ויהודים שהגיעו מוונצואלה. כיום, מרבית הקהילה מבוססת על יהודים אשכנזים שהגיעו הנה מאז שנות החמישים, בעיקר מארצות הברית ומאירופה, כשהאי החל להיות יעד תיירות פופולרי.

"קהילה היהודית המקומית מונה כ־500 יהודים, ויש יותר מאלף משפחות יהודיות שיש להן בתי נופש באי והן מבלות כאן חלק ניכר מהשנה. כשהם כאן, הם חלק בלתי נפרד מהקהילה שלנו שהיא 'קהילה עונתית'. יש הקהילה של חופשת החורף, הקהילה של חופשת הקיץ והקהילה של חופשת הפסח. אנחנו כבר מכירים, משום שאלה אותן משפחות ששבות בכל שנה בזמנים קבועים.

"עם 'קהילה העונתית', אנחנו שומרים על קשר כל השנה. רבים מהם מתחילים את הקשר שלהם ליהדות איתנו משום שבחופשה אנשים פתוחים יותר לשמוע ולהתחבר. אנחנו דואגים שהקשר שלהם ליהדות יימשך גם לאחר שהם עוזבים את האי. אנחנו מחברים אותם לשלוחים במקומות שלהם או שומרים על קשר רציף איתם לאורך כל השנה.

"בכלל, כשאנשים מגיעים לאי הם הופכים לרוחניים יותר. איי הבתולה הם מקום שמשרה רוגע ושלווה. אין הרבה מה לעשות באי. אין כאן חנויות גדולות או אטרקציות מעניינות. בלילה כולם כאן ישנים. ממילא אנשים הופכים להיות חומריים קצת פחות ורוחניים יותר, מה שמאפשר להם להתחבר יותר ליהדות ולקדוש ברוך הוא".

פעילות בספינות הפאר

מעבר לקהילה המקומית ול'קהילה העונתית', חלק גדול מפעילות בית חב"ד באיי הבתולה מתרכז בתיירים המשייטים. "התיירות הכי חזקה באיים הקריביים היא שיט באוניות פאר ענקיות שהן למעשה כפר נופש שלם ששט על פני המים. אנשים מבלים שבוע או עשרה ימים באונייה, והיא עוגנת בכל בוקר באי אחר. אנשים יורדים, מבקרים באי לכמה שעות ובצהריים

מניחים תפילין לראשונה בחייהם. בחנוכה, שלעיתים חל בשאי עונת חופשת החורף, אנחנו מחלקים לתיירים אלפי חנוכיות.

"יש גם תיירים שמגיעים לכמה ימים, ובעבורם יש לנו שירות של 'כשר פוד סרוויס'. אנחנו מספקים להם שירות של ארוחות טעימות וכשרות למהדרין עד לחדרם שבמלון. לפעמים הם גם מצטרפים למניינים בבית הכנסת, ואז ההשפעה יכולה להיות פנימית יותר".

סגירת מעגל מרגשת

ממשיך השליח ומספר: "בכל חנוכה אנחנו עומדים בנמל, מחכים לאוניות שעוגנות ומחלקים חנוכיות ונרות. זה מבצע שדורש משאבים וכסף רב מאוד ובכל שנה אנחנו

“מאז אנחנו חיים עם הסיפור הזה. בכל חנוכה אנחנו מספרים אותו לבחורים כדי לדרבן אותם ולהמחיש להם שלעולם אי אפשר לדעת מה חנוכייה אחת יכולה לחולל. נוסעי אונייה שלמה, 3,000 איש, משתתפים בהדלקת חנוכייה המונית כזו, והכול בזכות החנוכיות שהם קיבלו כשירדו באי.

”ביום ראשון אחד התקשר אליי חבר שלי ממונטריאול, נסער ונלהב”, מספר הרב אשר פדרמן, “הוא אמר לי: אשר, אתה לא תאמין. אני לומד כבר כמה שנים עם בחור בעל תשובה ממונטריאול. ברוך ה' הוא התחזק והתקדם מאוד, והשבוע הוא נוסע ללמוד בישיבת 'מעיינות' בירושלים. לקראת הנסיעה הוא עשה התוועדות. בשבת האחרונה, אחרי הקידוש, הוא נעמד וביקש לספר איך החל להתקרב ליהדות.

”ואז הוא סיפר שלפני חמש שנים היו הוא ומשפחתו בשיט בקריביים, עגנו באיי הבתולה וקיבלו חנוכייה על האי. אחותו ביקשה שידליקו אותה בקפיטריה, ואבא שלהם אמר שהוא מסכים לכך אם הילדים יביאו את החנוכייה מהחדר, ובסוף כל היהודים שבאונייה הדליקו את החנוכיות שלהם.

”הוא סיפר שהמחזה הזה עורר אצל אבא שלו נקודה עמוקה מאוד, והוא החליט לחזק את היהדות שלו. כשהגיעו למונטריאול הוא הפך לחבר באחת הקהילות החשובות בעיר והחל לפקוד את בית הכנסת בתדירות גבוהה יותר. 'מכאן אני התחברתי והתקדמתי עוד יותר, והנה השבוע אני נוסע בעזרת ה' ללמוד בישיבה בירושלים', אמר.

”הבחור ההוא”, מסיים הרב פדרמן את הסיפור המדהים הזה, “הוא כיום אברך חב"די מן המניין, אב למשפחה חסידית למופת, לומד תורה בהתמדה ועוסק בהפצת המעיינות. והכול בזכות חנוכייה שהם קיבלו מבחור על האי.”

ולהביא את החנוכייה, לא אכפת לי'. הילדים רצו לחדר ושוב עם החנוכייה. שמנו את החנוכייה על השולחן במרכז, בירכנו, הדלקנו, שרנו והיה יפה ומרגש מאוד.”

זלמי הקשיב לסיפור בנימוס ובהתפעלות ואמר: “וואו, איזה יופי”. אבל האיש ממשיך. “אתה חושב שזה סוף הסיפור? ממש לא. עוד אנשים ראו את החנוכייה שלנו, והביאו גם את החנוכייה שלהם מהחדרים. כעבור שעה קלה ספרנו שבעים (!) שולחנות בקפיטריה שעליהם דלקו חנוכיות, לאחר שכל משפחה בירכה, הדליקה ושרה.”

”זה היה מחזה מרגש מאוד”, ממשיך השליח את הסיפור. “מתברר שאחוז גבוה מנוסעי הספינה היו יהודים, והניצוץ היהודי נדלק לפתע, האיר והצית מאות נשמות יהודיות בזכות החנוכיות.

”זלמי שמע את הסיפור בהתפעלות ומיהר להתקשר אליי ולספר לי את הסיפור. זה היה מרגש במיוחד, ואפשר לנו הצצה קטנה לתוצאות של הפעילות שאנחנו משקיעים בה אנרגיה רבה כל כך.

משקיעים בזה סכום גדול מאוד. לפני כמה שנים היו אצלנו כמה בחורים – לימי החנוכה בלבד. אחד מהם הוא זלמי כהן ממונטריאול. “אחרי תקופה שבה הוא עזר לנו בפעילות, הוא חזר למונטריאול שבקנדה. באותה תקופה סבא שלו חלה ואושפז בבית הרפואה וזלמי נשאר לסעוד אותו”. יום אחד, מספר השליח, פגש זלמי באחד מחדרי ההמתנה אדם בעל חזות יהודית, והשניים פתחו בשיחה. במהלך הדברים שאל היהודי את זלמי כיצד הפנים שלו אדומות, לאחר שהשמש לא בצבצה במונטריאול כבר כמה חודשים.

”הייתי לא מזמן באיי הבתולה”, ענה לו זלמי. “מה עושה שם בחור חסידי כמוך?” פקח הלה זוג עיניים תמהות. זלמי אמר לו שהגיע לשליחות וסיפר לו בקצרה על הפעילות באי. “אתה מספר לי מה זה חב"ד באיי הבתולה?”

אמר האיש לזלמי המופתע, “אני יכול לספר לך. “לפני ארבעה חודשים היינו בשיט בקריביים עם כל המשפחה”, פתח האיש בסיפורו, “ירדנו מהאונייה באיי הבתולה. פתאום ניגשו אלינו שני בחורים ושאלו אותנו אם אנחנו רוצים חנוכייה. בהתחלה היינו בהלם, לרגע חשבנו שהגענו בטעות לברוקליין. חשבתי שאולי מדובר בסוג חדש של רוכלים שמנסים למכור זאת לתיירים וחיפשתי מטבע לתת להם. הם סירבו ואמרו: 'אנחנו לא רוצים כסף, רק שתיקח על עצמך להדליק אותה בימים שנשארו עד סוף החג'. הסכמתי, הודיתי להם ולקחתי את החנוכייה. “בערב ישבנו בקפיטריה הענקית בספינה.

היו שם כמה מאות אנשים. פתאום הבת שלי אומרת לי: 'אבא, קיבלנו היום חנוכייה, בוא נדליק אותה'. אמרתי לה: 'עוד מעט נעלה לחדר ונדליק שם'. אבל היא התעקשה וביקשה שנדליק בקפיטריה, כי כל המשפחה והחברים כבר שם. אמרתי לה: 'אם אתם מוכנים לעלות לחדר

”אשקר אם אומר לך שאין רגעים שבהם הריחוק קשה. אבל לא באנו לכאן כי חיפשנו חיים קלים”

האי:
צפון קפריסין

השליח:
**הרב חיים הלל
אזימוב**

”כשבאנו לכאן, לא ידענו כלום על הפוליטיקה המקומית. אמרו לנו 'צפון קפריסין', ומבחינתנו זה היה כמו צפון תל אביב”, כך משחזר הרב חיים הלל אזימוב את ימי הבראשית לשליחותו, לפני עשור • ואז הוא נעצר בגבול, תושאל, והחל להבין את אופי המדינה הנשלטת בידי השלטון הטורקי • על הסלון המשפחתי שהפך זה מכבר לביתם הפרטי** של מבקרים רבים, **החבילה המפתיעה** שנחתה מצרפת, **ההתמודדות** עם אתגר הריחוק, **ההתראה החמה** שהתקבלה מערבי שחי בקפריסין ו**מה גורם** למשטרה לצלצל לשליח בחג הגאולה של אדמו”ר הריי”צ • **יין (צפון) קפריסין****

שליחות
באי הטורקי

"האי קפריסין מחולק לשניים", מסביר לנו הרב חיים הלל אויזוב, שליח הרבי לצפון קפריסין. "החלק הצפוני הנקרא 'קפריסין הטורקית' או 'צפון קפריסין', הנמצא תחת שלטון טורקי מלא, המטבע והשפה הרשמיים בו הם טורקיים, וכך גם רוב התושבים; והחלק הדרומי המפורסם יותר שנקרא 'קפריסין היוונית', שם נמצאת הבירה לרנקה ובה פועל בית חב"ד המפורסם של הרב זאב רסקין".

מאז התרחבה המשפחה בעוד שלושה שלוחים קטנים, הצעיר שבהם בן חודשיים. "כשבאנו לכאן, לא ידענו כלום על הפוליטיקה המקומית. אמרו לנו 'צפון קפריסין', ומבחינתנו זה היה כמו צפון תל אביב. הבאנו איתנו כמות ענקית של ציוד ומוזון שצירפנו למכולה של הרב רסקין בלרנקה. בלרנקה העמסנו את הציוד על שני ג'פים גדולים ויצאנו לדרך צפונה. כשהגענו לגבול, התחילו לתחקר אותנו. אמרו לנו שאי אפשר להעביר ככה ציוד וסחורות בין קפריסין

סיפורה של רשימה

מעברֵי גבול כשכל צד מסרב לתת לנו להיכנס. לבסוף, רק אחרי שעות רבות של ויכוחים, נתנו לנו הדרומיים להיכנס. מאז למדנו את אופי המדינה ואיך להתנהל מולה בהצלחה".

את הרב חיים הלל אני מכיר מילדות. כשביקשתי לראיין אותו למוסף, שלחתי לו הודעה ושאלתי אותו אם אוכל להתקשר עכשיו.

הדרומית לצפונית. התחלתי להתווכח איתם, אבל כלום לא עזר. זה כבר היה אמצע הלילה ואמרו לי 'תבוא מחר, תנסה לדבר עם האחראי', אולי הוא יאשר'.

"בלית ברירה עשינו אחורה פנה, והודענו לבית חב"ב בלרנקה שאנחנו חוזרים. הגענו בחזרה לחלק הדרומי של מעבר הגבול ושוב

ממאמנו את עצמנו לכוירים בשטח צר שבין שני

"מכין כוס תה ואני לשירותך", הוא כתב לי.
 "תכין גם לי", כתבתי לו בחזרה בהלצה. אחרי
 דקה הוא שלח לי תמונה של כוס תה מהביל.
 על השולחן אני מבחין ברשימה ארוכה של
 מוצרי מזון.

"אני בדיוק יושב עכשיו על ההזמנה של פסח", הוא אומר, **"אני מביא מכולה של מצות, יין וכל צורכי הפסח. אנחנו מצפים לכמה מאות איש בליל הסדר ולעוד יותר במהלך חול המועד. הרבה אנשים עושים סדר עם המשפחה וטסים**

לחופשה מייד למוחרת. בחול המועד המקום מלא
בתיירים מישראל. יש כאן מלון ענק שבזמנים
כאלה מלא בישראלים כמעט בתפוסה מלאה".
בניגוד להרבה בתי חב"ד במקומות ביולי
וגופש, בצפון קפריסין אין מסעדה. יש בית פתוח.
הסלון הגדול של משפחת אוימוב שוקק חיים
לאורך כל שעות היום ופתוח לכל יהודי שנקלע
לאזור. "אנשים נכנסים כל היום ומרגישים בבית.
בכל יום יש ארוחות ואנשים באים להתארח. על
הדרך הם זוכים להנחה תפילין, להצטרף לשיעור

"החבילה הגיעה מצעירה יהודייה מצרפת ששהתה באי תקופה לא ארוכה ועשתה אצלנו שבת אחת לפני כשנה. התקשרתי מייד למספר הטלפון שצוין על גבי המכתב והודיתי לה על המתנות היפות. 'היית כאן רק שבת אחת, בקושי הספקנו להכיר', אמרתי לה. 'הייתי רק שבת אחת אבל היא שינתה לי את החיים, ועל כך אין לי מילים להודות לכם'."

מי מכין את כל האוכל הזה?

"אנחנו מזמינים מקייטרינג אזימוב", הוא

אומר בחיך ומסביר, "לאורך כל השנים, עד לזמן האחרון ממש, אנחנו בעצמנו היינו מבשלים הכול. אנשים אוהבים את הביתיות, את החום. רוב האורחים הם כאלה שבאים לנופש. זה לא תרמילאים ישראלים צעירים שבאים לאכול כי אין להם איפה ומה במקום אחר. אנשים מזמינים כאן חופשות 'הכול כלול', ויש להם חדרים אוכל ענקיים במלונות וארוחות גורמה סביב השעון. הם מגיעים לבית חב"ד כי יש כאן משהו שהם לא יקבלו גם מהשף הכי מדופלם, את

הארוחה המשפחתית, עם האווירה החמה, וכמובן הכשרה למהדרין. וזה עובר גם דרך המאכלים. רק בזמן האחרון, אחרי שמספר האורחים הלך וגדל כל הזמן, החלטנו להביא בחגים הגדולים מישהו שיבשל בבית שלנו. הוא נמצא במטבח ואחראי לבישולים כדי שאנחנו נוכל להתפנות ולהיות יותר עם האורחים ולתת את הלב. זה כרגע בתקופת ניסיון, ונקווה שזה יעבוד כמו שצריך. אז לכל מי שקורא את הכתבה, ותכנן להגיע בחגים כדי לאכול מאוכל של הרבנית,

שִׁידַע שְׂכָרְגַע בַּחֲגִים יֵשׁ טַבַּח שְׂמֵכִין אֶת הָאוֹכֵל",
הוא אומר וצוחק.

הכתובת היחידה

רוב באי בית חב"ד הם תיירים המגיעים מכל העולם ואנשי עסקים העוברים באי. רבים מהם מגיעים באופן קבוע והפכו לבני בית בבית משפחת איזמוב. "עיתון 'כפר חב"ד' שאני מנוי עליו, מגיע לכתובת של יהודי ברמת אפעל,

”סביב השולחן החל להתפתח דיון קצר בסוגיית המימון של חב”ד והאורחים, שכמובן היו בטוחים ש’חב”ד משלמת’, הופתעו לשמוע שכל שליח צריך לדאוג למימון של עצמו מתרומות של יידיים ואנשים טובים. ”כיום ראשון קיבלתי שיחת טלפון מאחד האורחים שדווקא לא השתתף בדיון. הוא סיפר שנהנה מאוד בסעודת השבת, וגם הוא הופתע מהמירע שעלה בדיון. הוא ביקש את פרטי החשבון שלנו כדי להעביר את דמי השתתפותו בסעודת השבת. להפתעתי הוא העביר 18 אלף דולר.

”כך היה גם עם איש מקצוע שהומנתי לבית חב”ד, והייתי אמור לשלם לו 1,800 דולר. לא היה לי מאיפה לשלם, וחשבתי לבקש ממנו שיסכים לקבל צ’ק דחוי. עשר דקות לפני בואו של איש המקצוע, מגיע לבית חב”ד בלדר עם מעטפה שנשלחה בדואר רשום. מה היה בה?” שואל אותי הרב אזימוב. את התשובה כבר השלמתי בעצמי: 1,800 דולר בדיוק. אני מנסה לעכל את הדברים והרב אזימוב מספר לי על התוכניות. מתברר שהוא לא נח לרגע. ”ברוך ה’ אחרי עשור של פעילות”, הוא אומר, ”אנחנו מתכננים לבנות מבנים של קבע. בימים אלו ממש אנחנו במשא ומתן לרכישת קרקע במיקום טוב כדי שנוכל להתחיל בבנייה. הבניין יכלול בית כנסת גדול ומפואר, חדרי שיעורים, מקווה טהרה, ומסעדה שתהיה פתוחה כל היום ותספק אוכל כשר לכל האזור”.

בהמשך עברנו קשה להקים בסיס של הכנסה קבועה, ועד היום אנחנו משתדלים לעשות מה שצריך וברוך ה’ רואים ניסים. ”לא מומן הודיעו לנו שאחד המלונות הגדולים באי בתפוסה של מאה אחוזי ישראלים. החלטנו כל המשפחה לצאת למכצעים בהרכב מלא. סיימנו מוקדם את כל ההכנות לשבת, הבנות הכינו כמות ענקית של נרות שבת, הקטנים הכינו מטבעות לצדקה, אשתי ואני אפינו חלות, לקחנו תפילין ויצאנו למלון. ”שהינו במלון כמה שעות וקיבלנו מאנשים המון מחמאות, ברכות ותודות. אנשים שמחו לקבל חלה, לקחת נרות ולהניח תפילין. חזרנו הביתה קרוב לשבת אחרי כמעט יום שלם של פעילות, וסתם מסקרנות ספרתי את הכסף שהצטבר כל היום בקופת הצדקה. זה לא לקח הרבה זמן, משום שהסכום שהצטבר היה שווה שלושים שקלים בכסף ישראלי.

”אמרתי לאשתי במרירות, שעם שלושים שקל לא נגיע רחוק. איך כתוב? בזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו ובזכותן ניגאל. אשתי אמרה לי: ‘אל תדאג, הרבי לא נשאר חייב. עשינו מעשה טוב, ואתה תראה שהקדוש ברוך הוא ישלם’.

”בסעודת ליל שבת שאל אחד האורחים מדוע אין בית חב”ד בעיר מסוימת בבלגריה. עניתי לו בספונטניות שעדיין לא מצאו את המשוגע שיסכים לקחת את כל המשפחה שלו לחיות בעיר הוז ולדאוג למימון של כל זה.

קורה ברחוב שלנו. בתוך כמה דקות הרחוב כולו התמלא בניידות משטרה, ואלה לא נתנו לאף אחד להתקרב. בסופו של דבר ההפגנה לא התקיימה ושבנו הביתה כמה שעות לאחר מכן”. השיחה שבינינו מתנהלת פחות כריאיון עיתונאי ויותר כמו שיחת רעים שלא דיברו ביניהם זה עירן ועידנים. הרב אזימוב מספר לי על הבית הפתוח ועל האורחים שגורשים אותו בכל ערב, על השבתות ה’מלאות’, על כמויות המזון הכשר שצריך לשנע מהעולם – ואני תוהה לעצמי בקול איך אברך צעיר מצליח לחלוש על פעילות בהיקף כזה, בארץ זרה, כשהבסיס הכלכלי עומד כולו על טוב ליבם של אנשים טובים.

”האמת, גם אני שואל את עצמי את השאלה הזו”, הוא משתף אותי קצת גם במחשבותיו, ”ואין לי תשובה. אני באמת לא יודע. לא למדתי ניהול וכלכלה, ואפילו לא אנגלית. אבל אנחנו מרגישים את הרבי בכל צעד ושעל. אין לנו הסבר אחר. לפעמים אנחנו באמת מגיעים למצב של אין, ולפעמים יש בהרחבה גדולה יותר. לא תמיד אני יודע בתחילת היום מהיכן אני הולך לשלם את ההוצאות של היום. אני משתדל להתנהל נכון ולא לעשות טעויות גדולות מדי. אבל מי שבפועל מנהל את העניינים ודואג כאן לכול, מאל”ף ועד תי”ו, זה הרבי.

”הייתה לנו סייעתא דשמיא גדולה, ובאמצעות הרב משה קוטלרסקי, משפחת רוהר עזרה לנו מאוד בהתחלה ולכל אורך הדרך.

”אבל ברוך ה’ אין לנו על מה להתלונן. כשאני חושב על חבריי השלוחים שחיים בכרידות אמיתית במרחק שעות טיסה מכל ריכוז יהודי, אני שמח בשעת הטיסה שלי לפאתי כפר חב”ד. מלבד זאת, הטכנולוגיה הקיימת כיום מאפשרת לנו להיות בקשר בכל רגע נתון עם המשפחה ועם השלוחים בכל האזור. אנחנו מרבים לשתף זה את זה, לשמוע ולספר. זה מחזק מאוד את הקשר, גם עם המשפחות וגם בין השלוחים.

”בכל ביקור שלנו בארץ אנחנו מקפידים לשלוח את הילדים למוסדות חינוך רגילים, שם הם פוגשים חברים, מה שאין להם במקום. בינתיים הגדולה שלנו בת שתיים עשרה, ואנחנו בטוחים שמשיח יבוא לפני שהיא תצטרך לעזוב את הבית”.

היחסים עם השלטונות

האווירה בקפריסין הטורקית שונה מזו שבחלק האירופאי של האי. האווירה מוסלמית פחות מזו שבטורקיה וקיים במקום חופש דת מלא, אך בכל זאת האי בשליטה טורקית מוחלטת תחת ממשלת ארדואן. עם השנים רקם הרב אזימוב מערכת קשרים וידידות איתנה עם השלטון המקומי ובעיקר עם המשטרה.

”אם אתה מכבר את האמונה שלך, גם אחרים מכבדים אותה”, אומר הרב אזימוב. ”במשטרה המקומית כבר הדפיסו לעצמם לוח שנה יהודי מהרשת, כדי להיות מעורכנים בכל החגים היהודיים ולהיערך מראש בהתאם לכך. העניין הוא שהמועדים כתובים כולם באותה צורה והם אינם מבדילים בין מועד ‘חשוב’ לפחות. כך יוצא שאני מקבל מפעם לפעם שיחת טלפון מהמשטרה בשאלה איך נערכים לקראת חג ט”ו בשבט או י”ו בתמוז”.

בעת מבצע ‘צוק איתן’ צלצל אל הרב אזימוב ערבי ישראלי שחי בקפריסין וסיפר לו שיש כוונה של ערבים מקומיים לקיים הפגנה גדולה מול ביתו. ”צלצלתי למפקד המשטרה המקומית וסיפרתי לו על ההתראה החמה שקיבלתי. הוא ארגן פינוי מידי של המשפחה שלנו למקום בטוח. אחר כך עקבתי במצלמות לראות מה

שמגיע הנה בכל שבת. העיתון מגיע אליו ביום חמישי בבוקר וביום חמישי בצוהריים העיתון אצלי בבית. הילדים שלי קוראים ‘קינדערלאך’ לפני הרבה ילדים מ ישראל”.

חלק נוסף של הפעילות הוא בקרב יהודים מקומיים. הם לא רבים אבל יש קהילה של יהודים תושבי האי, רובם טורקים. ”לא מומן חגגנו יום הולדת לאישה בת מאה, תושבת האי מאז שנות השלושים. קפריסין היא כמו אילת של טורקיה והיא מלאה בתיירים טורקים, רבים מהם יהודים. אנחנו הכתובת היהודית היחידה בעבורם. כשהם מגיעים אנחנו עורכים להם בבית הכנסת תפילה בסגנון יהודי טורקיה עם מנגינות שלהם ועם שירים בלדינו”.

אתם במרחק שעת טיסה מתל אביב, ומוקפים כל היום בעשרות יהודים, ובכל זאת אתם חיים על סוג של אי בודד. איך מתמודדים עם זה? ”אשקר אם אומר לך שאין רגעים שבהם הריחוק קשה. אבל לא באנו לכאן כי חיפשנו חיים קלים. מהבחינה הזו דווקא ירענו לאן אנחנו הולכים, ובחרנו בחיים האלה כי על זה גדלנו וחונכנו, גם אני וגם רעייתי שתחי’. מה גם שהשמחה והסיפוק היום־יומיים שיש לנו בשליחות מגמדים את הקשיים.

"ליל הסדר הוא שם דבר באי. הוא נחשב היום היהודי החשוב ביותר"

האי:
קאוואי

השליח:
**הרב
מיכאל גולדמן**

את הנשמות היהודיות באי קאוואי ליקט הרב **מיכאל גולדמן** במאמץ רב. "זה היה ממש 'ואתם תלוקטו' לאחד אחד בני ישראל". הייתי נוסע ממקום למקום בטרמפים. רבים מהנהגים היו יהודים. הייתי לוקח מהם את מספר הטלפון, ודרכם הגעתי לעוד יהודי ולעוד אחד. **ככה עשינו את הסדר הראשון**"... • שנים מעטות חלפו ממסע הטרמפים, והרב גולדמן ורעייתו חולשים כיום על חיים יהודיים תוססים

שליח בעקבות הטרמפים

האוואי

היא קבוצת איים באוקיינוס הפסיפי המהווים את המדינה ה־50 בארצות הברית. זוהי המדינה הדרומית ביותר בה והיא שוכנת במרחק של כ־4,000 קילומטרים מהחוף המערבי של ארצות הברית, בחצי הדרך שבין לוס אנג'לס ליפן.

"הוואי מורכבת משמונה איים, ארבעה גדולים וארבעה קטנים יותר", מספר הרב מיכאל גולדמן, שליח הרבי באי קאוואי שבהוואי. "אנחנו נמצאים בקאוואי, שהוא העתיק ביותר מאיי הוואי. שטחו של האי הוא 1,500 מטר רבוע והוא הרביעי בגודלו באיי הוואי. אנחנו הקהילה היהודית המערבית ביותר בעולם. אנו נמצאים שעה אחת אחרי קו התאריך וזה אומר שאנחנו תמיד אחרונים בכול. כמו שבט דן המאסף לכל המחנות. אנחנו הקהילה האחרונה בעולם שקוראת את המגילה, שעושה את ליל הסדר. אנחנו תמיד אחרי כולם.

"האי קאוואי נמצא על כדור הארץ בדיוק מול ארץ ישראל בצד הנגדי של הכדור. יהודים באי מתברחים ואמרים שאם ניחו פרוסת לחם בירושלים ופרוסת לחם בקאוואי, העולם כולו יהיה סנדרוויץ'."

האי קאוואי הוא אי טרופי שבו שלווה ורוגע שולטים בכל פינה. הנתון הזה נכון בכל הוואי, אבל בקאוואי זה מודגש יותר. בהונולולו למשל יש מיליון תושבים, בקאוואי לעומת זאת יש מעט יותר מ־60 אלף תושבים בסך הכול. באי

מצדיק את התואר. מרבית תושבי האי הם אזרחי ארה"ב שנמלטו משאון הערים הגדולות. הם מאסו במרוץ החיים הבלתי פוסק אחרי כסף, מעמד וכוח, וחיפשו מקום שקט ואיכות חיים. תושבי האי הם בדרך כלל אנשים רוחניים יותר, כאלה שמעדיפים להרוויח פחות כסף ולחיות ברוגע ובשלווה. זו הסיבה לכך שאפשר למצוא באי מרכזים בודהיסטים ומקומות ללימודי מדיטציה, יוגה ומגוון תורות המזרח הרחוק. מקורם של יהודי קאוואי הוא בעיקר מרחבי ארצות הברית – בעיקר מניו יורק ומלוס אנג'לס. "יש כאן קצת פחות מאלף יהודים", מספר השליח. "אנחנו בקשר עם קרוב לחצי מהם, אולם אני יודע שיש עוד רבים שטרם הספקנו להכיר."

לטוס לסוף העולם

הרב גולדמן ורעייתו שניהם דור שני לשליחות. הוא גדל להוריו השלוחים ביוהנסבורג שבדרום אפריקה, והיא ברור איילנד, שם משמשים הוריה שלוחים ראשיים.

את השליחות בקאוואי החל הרב גולדמן טרם נישואיו. הוא שמר על קשר חם עם יהודי המקום, ולאחר נישואיו, יצא לשליחות של קבע בקאוואי.

זה כלל לא היה פשוט ומובן מאליו. הוא ורעייתו כבר היו הורים לילדה ועבדו בעבודות

האי קאוואי הוא אי טרופי שבו שלווה ורוגע שולטים בכל פינה. הנתון הזה נכון בכל הוואי, אבל בקאוואי זה מודגש יותר. בהונולולו למשל יש מיליון תושבים, בקאוואי לעומת זאת יש מעט יותר מ־60 אלף תושבים בסך הכול. באי אסור לבנות בניינים בני יותר משלוש קומות כדי שלא להסתיר את צמרות הדקלים בקו הנוף

מסודרות. הוא עבד בתחום ההוצאה לאור, והיא מורה מומחית לחינוך מיוחד שעסקה בהוראה מתקנת. השניים החליטו לעזוב הכול ולטוס לסוף העולם בשביל כמה יהודים. הטכנולוגיה מאפשרת להם לשמור על עבודתם למרות השליחות. "אני ממשיך לעבוד מרחוק, ואשתי ממשיכה ללמד הוראה מתקנת בקריאה ילדים מכל העולם. היא מלמדת באמצעות הסקייפ וברוך ה' יש לה הצלחה רבה בתחום. זה עוזר לנו בפרנסה ומאפשר לנו להקדיש זמן רב יותר לפעילות."

אסור לבנות בניינים בני יותר משלוש קומות כדי שלא להסתיר את צמרות הדקלים בקו הנוף. הגישה לאי נעשית בעיקר בטיסה. מדובר בחמש שעות וחצי של טיסה – 2,500 מייל מקליפורניה. האקלים הטרופי ותופעות טבע נדירות כמו מפלים גדולים הזורמים בשצף לאורך כל השנה, והר גבוה שפסגתו היא הגשומה ביותר בעולם, מושכים לאי קאוואי יותר משני מיליון תיירים בשנה מכל העולם. בעולם התיירות נהוג לכנותו 'פיסת גן עדן עלי אדמות'. מהתיאורים של הרב גולדמן, הוא אכן

אצלם את החגיגה של הכנסת ספר התורה לבית חב"ד, והייתה שמחה גדולה שקשה לתאר. "מצד שני יש באי גם אתגרים לא פשוטים. למשל החינוך של הילדים. הבת שלי למדה עד גיל התיכון ב'בית ספר נט' לילדי השלוחים. זה נחמד, אבל לא פשוט לגדול כך בכריות ללא שום חברה. עכשיו, אחרי שסיימה את הלימודים, היא עברה לסמינר בשיקגו ואנחנו רואים אותה רק כמה פעמים בשנה. המרחק מבית הספר לבית הוא 14 שעות טיסה בשלוש טיסות. נדרש יותר מיום שלם כדי להגיע הביתה. לה יש מסירות נפש, אבל לנו הטלטולים הללו שלה קשים מאוד".

אם כן, מה מחזיק אותך באי? "הצורך. אנחנו מרגישים שאם אנחנו לא נעשה את זה, אף אחד לא יעשה את זה במקומנו. כשאני חושב על מצב הקהילה, על נישואי התערובת ועל ההתבוללות שעומדים כאן על כמעט 90 אחוזי התבוללות, ואני יודע שאם אנחנו לא נעשה זאת, אף אחד אחר לא יעשה את זה, זה נותן לנו את הכוח להמשיך להיות כאן".

הברית, כך שגם אם צריך לשנע, עדיין יש כאן הרבה דברים ובקלות יחסית. אנחנו כמעט לא אוכלים מזון חלבי במשך השנה. לפסח אנחנו מוציאים קונטיינר שמגיע הנה באונייה, ובו בשר, עופות ויין מקליפורניה. חולף שבוע עד שזה מגיע לכאן.

"המצות לעומת זאת מובאות מקראון הייטס. בכל פעם אנחנו מסתדרים איכשהו כדי להעביר ציוד. למשל, לפני כמה ימים התקשר ישראלי שמגיע מניו יורק לאי. מייד סידרתי שיכינו לו את המצות והוא ייקח אותן איתו במטוס. "ליל הסדר הוא שם דבר באי. הוא נחשב היום היהודי החשוב ביותר. לשם השוואה, לקראת יום כיפור אנחנו עובדים קשה להשיג מניין, ולעומת זאת בליל הסדר הקרוב אנחנו מצפים בעזרת ה' למאה איש, וזאת נוסף לסדרים נוספים שמתקיימים באי. אני מקפיד שלכולם יהיו מצות שמורות לחג.

"בזמן האחרון ממש ערכנו כאן באי לראשונה בהיסטוריה הכנסת ספר תורה. יש לנו זוג מקורבים, יהודים אמידים מקליפורניה, שיש להם כאן בית שמשתרע על 180 דונם. עשינו

רוחניות וחוויה אלוקית אמיתית על פי תורה. "אני מתפלל שיום אחד, אחרי שנצליח בעזרת ה' לבסס את בית חב"ד, קאוואי יהפוך למרכז עולמי למדיטציה־התבוננות יהודית כשרה למהדרין וימשוך לכאן תיירים יהודים חובבי רוחניות יהודית אמיתית מכל העולם". סדר היום של הרב גולדמן מגוון ולא תמיד צפוי. הוא עורך לעצמו יומן פגישות עם יהודים בעיר ומשם הדברים מתגלגלים.

"בהדלקת נרות החנוכה משתתפים יהודים רבים. בסדר פסח משתתפים כמאה אנשים, רובם אנשי האי ומיעוטם תיירים. אבל ביום רגיל זה 'אחד אחד'. אני הולך לבקר זקן או זקנה מאושפזים או אסיר יהודי בבית כלא. יש לנו גם הרבה ביקורי בית עם הילדים אצל מקורבים וידידים. יש אנשים שאני לומד איתם משהו – רמב"ם, גמרא, חסידות, מאמרים, שיחות. לפעמים אני פוגש פה ושם יהודים בקניון ומתפתחת שיחה ושומרים על קשר".

איך מסתדרים מבחינה לוגיסטית? "מבחינת הלוגיסטיקה, דווקא האוכל הוא הבעיה הקטנה. אנחנו עדיין שייכים לארצות

את הנשמות היהודיות באי ליקט הרב גולדמן אחת לאחת. "זה היה ממש 'ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל'. הייתי נוסע ממקום למקום בטרמפים. רבים מהנהגים היו יהודים. הייתי לוקח מהם את מספר הטלפון, ודרכם הגעתי לעוד יהודי ולעוד אחד. ככה עשינו את הסדר הראשון".

כיום בית חב"ד בקאוואי כולל פעילות ענפה. לפני כמה חודשים הם נכנסו למבנה גדול שמרכז את כל פעילות חב"ד, ולמעשה

את כל הפעילות היהודית באי. "במשך שנים הפעילות כולה התנהלה מהבית שלנו", מספר הרב גולדמן. "הרבה זמן חיפשנו מקום מתאים שיהיה ממוקם באזור טוב ויכיל את הפעילות. ברוך ה' מצאנו, גייסנו את הסכום לשכירות ונכנסנו לבניין.

"הבניין שלנו משמש המרכז היהודי היחיד בעיר. העובדה שסוף סוף יש בקאוואי 'ג'ואיש סנטר' כמו בקהילות יהודיות גדולות, מעוררת הרבה יהודים להצטרף לפעילות שלנו. "בכל בוקר יש לנו לימוד משותף ותפילה בבית הכנסת. לרוב ללא מניין. פעם בחודש אנחנו מתאספים למניין בבית הכנסת ביום השבת, ופעם בחודש אנו מתאספים לסעודת שבת עם כעשרים אנשים מהקהילה. "בחגים אנחנו עורכים מסיבות לכל יהודי האי. בערב פסח אנו מחלקים כמות גדולה של מצה שמורה, בסוכות אנחנו בונים סוכה גדולה, בשבועות אנחנו מזכים אותם בשמיעת עשרת הדברות, וכך מסביב למעגל השנה.

"האירוע הגדול שלנו בכל שנה הוא דווקא בנר האחרון של חנוכה. מכיוון שאנחנו אחרונים עם כל המרכזים הבורהיסטים ויציע סדנאות

”מה שמחזיק אותנו זה בראש ובראשונה הידיעה שאנחנו בשליחות של הרבי, ומגשימים את חזונו להכין את העולם לקבלת פני משיח”

האי:
מרטיניק

השליח:
**הרב
משה נמני**

עם בואם לשליחות באי מרטיניק, הקדישו בני הזוג נמני את כל משאביהם וכוחותיהם **לביסוס החינוך הכשר באי**, מה שלא היה קיים ובלט ביותר בהעדרו. הם הבינו שאם המצב יימשך כך, בלי השקעה בדור הבא, **לא יהיה עתיד ליהדות באי** • זה התחיל בהקמת מחנה קיץ וגן ילדים והמשיך בייסוד בית הספר היהודי הראשון באיים הקריביים • פירות ההשקעה ותוצאות החינוך היהודי הכשר נותנים לרב ולרבנית את הכוח לשרוד ולהמשיך לפעול באי, **למרות כל האתגרים**, והם לא מעטים

חב"ד באי הסוכר

מרטיניק

צרפת, ומוגדר 'מחוז שמעבר לים' של צרפת. האי נכבש לראשונה בידי צרפת לפני כמעט 400 שנה. לאורך כל שנות השלטון הצרפתי במקום שימש האי מקור לאספקת סוכר, קפה, רום וקקאו. מפעם לפעם פוקדים את האזור הוריקנים, הצפות והתפרצויות הרי געש.

הכלכלה במרטיניק מבוססת בעיקרה על גידול קנה סוכר ובננות, על תיירות וכן על ייצור נורות. שבויים אפריקאים ממערב אפריקה שהובאו למקום בתור עבדים, הם אבותיהם של מרבית האוכלוסייה באי. רוב תושביו הם נוצרים אפריקאים ובני תערובת אפריקאים-לבנים, ומיעוטם לבנים.

כמו בכל האיים הקריביים, גם במרטיניק חיה קהילה יהודית לפני מאות שנים. לפני מעט יותר מ־300 שנה גורשו יהודי מרטיניק מן האי, ואולם הם שבו אליו בתקופה מאוחרת יותר. כיום מונה הקהילה היהודית במרטיניק כ־500 יהודים ומבוססת ברובה על יהודים שהגיעו לאי בעיקר מצרפת ומארצות שתושביהן דוברי צרפתית. לרב ולרבנית נמני יש קשר עם רובם ככולם.

קבלת פנים חשדנית

הרב משה נמני ורעייתו הגיעו למרטיניק לפני כמעט 15 שנה. הוא גדל בלונדון. אחרי תקופה בכולל הוצעה להם שליחות במרטיניק ומאז הם שם.

הרב נמני: "במקום פעלה עוד לפני בואנו קהילה של יהודים ספרדים דוברי צרפתית. קהילה מבוססת, מגובשת, מאורגנת היטב ורענתית מאוד. עד לבואנו היו מגיעים לאי בחורים מטעם 'מרכז שליחות' פעמיים בשנה לשמור על קשר עם הקהילה ועם יהודים באי שלא השתייכו באופן רשמי לקהילה. קבלת הפנים של הקהילה הייתה חשדנית משהו. חברי הקהילה פחדו מכל התערבות זרה במנהגים, במבנה ובסדרי הקהילה שכאמור היו מגובשים היטב. לא היה פשוט להרגיע אותם. חלף זמן עד שבנינו יחסי אמון וקרבה והשתלבנו עם הקהילה".

מכיוון שכאמור, כבר פעלה במקום קהילה מבוססת, וכל נגיעה קטנה בתחום חופף למוסדות שפעלו במסגרת הקהילה, הייתה עלולה להוביל למצבים רגישים, הפנו בני הזוג נמני את כל משאביהם וכוחותיהם לביסוס החינוך הכשר באי, מה שלא היה קיים ובלט ביותר בהעדרו. הזוג נמני כחנו את המצב, והבינו שחסרה פעילות בקרב ילדים ונוער, הדור הבא של יהדות

מרטיניק. הם הבינו מייד שאם המצב יימשך כך, אומנם הקהילה היהודית מסודרת להפליא, אבל בלי השקעה בדור הבא, לא יהיה כאן עתיד ליהדות. הם החליטו להשקיע בדור הבא.

"הרב ר הראשון שעשינו היה קעמפ. ארגנו מחנה קיץ לילדים ולנערים מהאי והם בילו יחד את החופשה. הבאנו מדריכים מצרפת ומניו יורק, והילדים שבו הביתה מלאים בחוויות יהודיות חיוביות. זו הייתה יריית הפתיחה שלנו.

"השלב הבא היה הקמת גן ילדים ושנים מספר לאחר מכן פתחנו בשעה טובה ומוצלחת את בית הספר היהודי הראשון באיים הקריביים. אני לא יודע אם מדובר בבית הספר היהודי הראשון בהיסטוריה, אבל בוודאי במאה השנים האחרונות.

"במושגים של מרטיניק, אפשר לומר שהשקעתנו בבית הספר היהודי באי נחלה הצלחה גדולה למעלה מן המשוער. אנחנו השליחים היחידים באזור שמפעילים גן ובית ספר באופן קבוע כבר כמעט עשור".

מסירות נפש לחינוך

אתם יכולים לתאר לעצמכם שבית ספר יהודי במרטיניק הוא לא עסק רווחי והרב נמני ורעייתו מחזיקים את מוסדות החינוך שלהם במסירות נפש של ממש. הם צריכים לדאוג שבית הספר לא ייפול ברמתו מבתי הספר הממלכתיים מבחינת לימודי החול, הן כדי שיוכלו לקבל את ההכרה הרשמית של משרד החינוך באי ואת האישורים הדרושים, הן כדי שיהודי המקום יסכימו לשלוח את ילדיהם לבית הספר היהודי ולא חלילה לבתי הספר העממיים. כל זה כרוך בעלויות גבוהות מאוד שיהודי האי לא יכולים לממן, והשלוחים לוקחים על כתפיהם את השלמת המימון, מעבר לשעות הרבות שהם משקיעים בבית הספר בתור מורים יחידים ללימודי קודש.

"את כל השיעורים בלימודי הקודש אנחנו מוסרים, אשתי ואני. ללימודי החול אנחנו שוכרים מורים מקצועיים ומלומדים". בכל שנה הם עורכים אירוע התרמה גדול ומכובד באי ובו הם מציגים לפני כל הקהילה את ההישגים החינוכיים והלימודיים של השנה החולפת, לצורך החזקת בית הספר.

פירות ההשקעה בבית הספר, ותוצאות החינוך היהודי הכשר, נותנים לרב ולרבנית את הכוח לשרוד ולהמשיך לפעול באי למרות כל הקשיים, והם לא מעטים.

"בכל שנה אנחנו נתקלים בסיפורים מרגשים. משפחות שהחליטו לעשות עלייה ועלו ארצה

בעבורנו משענת ותמיכה בכל אתגרי השליחות. השיחות איתה תמיד נתנו לי המון כוחות, עידוד וחיווק. וכך גם כמוכן, כפי שאמרת, הפירות של הפעילות עצמה. "הנה סיפור הממחיש מה זה 'פעולה נמשכת'", מספר הרב נמני. "כשהגענו לאי פגשנו זוג והתברר שהאישה רוצה לעבור הפלה חלילה. נכנסנו לעובי הקורה. דיברנו איתם שעות ארוכות ובזכות הידירות שנוצרה בינינו הצלחנו להוציא להם את העניין מהראש. כיום הבן שלהם הוא תלמיד בבית הספר היהודי שלנו ולא רק תלמיד, אלא גם משפיע על ילדים אחרים ודוגמה חיה לכיתה שלו".

ואי שעמדה • מוסף 'כפר חב"ד' • פסח תשע"ח | 57

של הרבי, ושאנחנו חלק מהצבא האדיר של הרבי שמגשים את החזון שלו להכין את העולם לקבלת פני משיח. אנחנו מרגישים את הרבי איתנו בשליחות עשרים וארבע שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע. "מעבר לכך, הפירות של בית הספר שנה אחרי שנה, נותנים לנו את התחושה שהכול שווה. כל הקשיים שבעולם מתגמדים לעומת צעיר יהודי אחד שהחליט להינשא רק ליהודייה, או צעיר שהחליט לשמור שבת או להניח תפילין בזכות הלימודים שלו בבית הספר. "כאן המקום להזכיר את אימי המנוחה, עליה השלום, שנפטרה לפני חודשיים והייתה

אני גם בוחר לכל אחד את הסט שלו ומביא לו. "כיום אנחנו לא צריכים לפרסם הרבה", מסביר הרב נמני. "די שאנחנו שולחים מסרון וכולם מגיעים. בכל שנה בערב חנוכה אני גם מציב שלטי רחוב להזכיר שהגיע חנוכה ושצריך להדליק נרות".

איך אתם מתארגנים מבחינה לוגיסטית? "זה לא פשוט. מכיוון שאנחנו למעשה חלק מצרפת, הכול מגיע מצרפת. בעצם אנחנו קרובים יותר לגיו יורק, והיה פשוט וזול הרבה יותר לייבא את כל המוצרים מגיו יורק, אבל מכיוון שהרגולציה והתקנות בתחום ייבוא המזון בארצות הברית שונות מאלה שבצרפת, הרי שכל מה שמגיע מארצות הברית מחויב בתשלומים גבוהים מאוד במעבר. זה מחייב אותנו לייבא הכול מצרפת".

פסח מתקרב. איך מתכוננים אצלכם? "פסח דורש אצלנו היערכות מיוחדת. זה מתחיל מייבוא של כל מוצרי הפסח. יין, בשר, עופות ומצות. אנחנו עורכים אצלנו בבית סדר גדול ובו משתתפים יהודים מהקהילה ותיירים הרשמי לפנות בוקר, הודעתי רק על מסיבה וקריאת עשרת הדברות לילדים בחג השבועות, והמקום התמלא מפה לפה בהורים ובילדים. בכל שנה אנחנו מייבאים במיוחד מבחר גדול של גבינות צרפתיות ועושים קידוש חג גדול וחלבי".

בחג הסוכות דואג הרב נמני לסוכה כשרה ולארבעת המינים כשרים ומהודרים ליהודי הקהילה. "אני דואג שיהיו להם ארבעת המינים,

רבים שממלאים את הרחובות לכל היום, בהם יהודים רבים".

סדר היום של הרב נמני מאתגר ומפתיע בכל פעם מחדש. שעות הבוקר כאמור מוקדשות להוראה בבית הספר. אחרי הצהריים הוא יוצא לפגישות עם יהודי האי. לומד עם אחד, מניח תפילין לאחר, משוחח, מחזק ומעודד. כיום כבר יש יהודים רבים שקיבלו עליהם להניח תפילין והם עושים זאת בעצמם.

בשבתות ובחגים מארחת משפחת נמני תיירים וחברי הקהילה. בחנוכה ובפורים נערכות מסיבות מרכזיות בהשתתפות יהודי האי ותיירים. "בשבועות אנחנו עורכים קריאת התורה מרכזית ומסיבה לכבוד חג השבועות", מספר הרב נמני.

מתברר שהקהילה המרטיניקית מקפידה מאוד על עריכת תיקון ליל שבועות ומייד לאחר מכן תפילת שחרית עם הנץ החמה וקריאת עשרת הדברות לפנות בוקר. הרב נמני זיהה כאן פוטנציאל לפעילות. "לא נגעתי להם במניין הרשמי לפנות בוקר, הודעתי רק על מסיבה וקריאת עשרת הדברות לילדים בחג השבועות, והמקום התמלא מפה לפה בהורים ובילדים. בכל שנה אנחנו מייבאים במיוחד מבחר גדול של גבינות צרפתיות ועושים קידוש חג גדול וחלבי". בחג הסוכות דואג הרב נמני לסוכה כשרה ולארבעת המינים כשרים ומהודרים ליהודי הקהילה. "אני דואג שיהיו להם ארבעת המינים,

בעקבות ההשפעה של בית הספר; תלמידים שלמדו כל השנים ורצו להמשיך במסגרת תיכונית יהודית ולא מצאו כוו באי, ולכן החליטו לעלות לארץ, או נעדים ובוגרים שאנו פוגשים בכל מיני הודמנויות, והם מזכירים לנו את מה שלמדו בבית הספר. לא אחת אנחנו שומעים משפטים כמו 'כל היהדות שלי היא בזכות מה שלמדתי בבית הספר כשהייתי קטן'".

עיקר השליחות שלנו

"פעילות נוספת שעשינו כשהגענו, הייתה לבדוק את כשרות המקווה של הקהילה. בבריקות שעשינו מצאנו בעיות כשרות של ממש ושיפצנו את המקווה מחדש בכשרות ובהידור. כעת מקווה הטהרה באי כשר ומהודר. אנחנו מרגישים שטהרת המשפחה וחינוך ילדי ישראל הם עיקר השליחות שלנו כאן באי מרטיניק.

"בר בכר עם העבודה בקרב הקהילה, כמו בכל האיים הקריביים – בחלק מהם יותר ובחלק מהם פחות – יש פעילות ענפה בקרב התיירים המגיעים לאי. מזג האוויר הטרופי במקום מושך אליו תיירים רבים. מגיעות לכאן אוניות פאר עמוסות בתיירים. מדובר בתיירות של 'משמונה עד חמש'. כלומר הם עוגנים באי בשמונה בבוקר ובחמש הם מרימים עוגן ומפליגים ליעד הבא. לפעמים יש כמה אוניות כאלה שמגיעות יחד. במקרה כזה האי מתמלא בבת אחת באלפים

”מה זה אומר שנערכים לפסח? שלכל משפחה יהודית במדינה יהיו מצות וכל צורכי הסדר”

האי:
סינגפור

השליח:
**הרב
מרדכי אברג'יל**

הרב **מרדכי אברג'יל**, שליח הרבי לסינגפור, הוא דמות דומיננטית ונערצת בקהילה, והוא לא נח לרגע: תפילות, שיעורים, מקוואות טהרה, חנות ומסעדה כשרה, אולם אירועים, סעודות שבת ושורת פעילויות במעגל השנה ממלאים את זמנו • אף שכבר חלפו יותר מעשרים שנה מאז הגיע למקום, **המרץ והאנרגיות שלו רק התעצמו עם השנים**: הרב אברג'יל מעורב בכל הנעשה בקהילתו ובין היתר גם משמש שוחט, כדי לשמור על מחירים הגיוניים לטובת תושבי האי שומרי הכשרות • **ומרדכי יצא**

המלאך של סינגפור

תפילה עם יהודי האי
בהושענא רבה

הגר"י ירוסלבסקי שליט"א
בוחן תלמידים בסינגפור

אנשי עסקים, סוחרים ובעלי מקצועות חופשיים כמו עורכי דין, בנקאים וכלכלנים, וכמובן ישראלים רבים שהגיעו כדי לעבוד ולעשות עסקים באי. רבים מהם נציגי חברות שעושים רילוקיישן, ומגיעים לסינגפור לשליחות או לפרויקטים מטעם מקום עבודתם.

דמות נערצת

אף שכבר חלפו יותר מעשרים שנה, נדמה כי המרץ והאנרגיות החיוביות של הרב אברג'יל רק התעצמו עם השנים. הרב אברג'יל מעורב בכל הנעשה בקהילתו. הוא גם משמש שוחט, ובעצמו שוחט את העופות כדי לשמור על מחירים הגיוניים לטובת תושבי האי השומרים על הכשרות. "אנחנו גובים על העופות מחיר עלות בלבד", אומר הרב אברג'יל, "חשוב לנו שכל בית יהודי באשר הוא ישמור על הכשרות ולכן חשוב המחיר הזול". את הבשר לעומת זאת הם נאלצים לייבא מאוסטרליה מאחר שסינגפור היא מדינה איסטניסטית אשר בה כל מטר מנוצל – ואין בנמצא רפתות לבקר. הרב אברג'יל הוא דמות דומיננטית ונערצת בקהילה והוא לא נח לרגע. בסינגפור קיימים שני בתי כנסת גדולים ופעילים מאוד. בחצרו של אחד מהם הוקמו בהדרכתו של הרב אברג'יל מקווה לגברים ומקווה טהרה. כמו כן יש בקהילה חנות כשרה ובה אפשר למצוא מגוון מוצרים כשרים מהארץ ומהעולם. יש אולם אירועים ומסעדה כשרה תחת השגחתו המהודרת של הרב אברג'יל, אשר מספקת ארוחות בוקר, צהריים וערב, סעודות שבת וגם שירותי קייטרינג. לרב חשוב מאוד שכולם יתאחדו וינהגו כקהילה אחת גדולה ומאושרת. כדי להשיג מטרה זו הוא משקיע בשני דברים עיקריים: הראשון – חינוך, והשני – קיום אירועים משותפים בכל החגים במהלך השנה.

את בית הספר היהודי 'מנשה מאיר' (על שם יהודי מנכבדי הקהילה בסינגפור) הקים הרב אברג'יל זמן קצר לאחר בואו מתוך החשיבות העליונה שראה בשמירה על דור העתיד של הקהילה. כיום לומדים בו כ־150 תלמידים בקמפוס חדש, גדול ומרווח אשר יכול לקלוט בעזרת ה' כ־500 תלמידים. בבניין חדש זה לומדים בהנאה רבה ילדי הגן ובית הספר. מתוקף תפקידו מוסר הרב שיעורי תורה והרצאות ולעיתים עושה זאת במסגרת פרויקט 'לאנצ' אנד לרן' (למד וסעד). פעם בשבוע מגיעים כמה עשרות גברים ללימוד תורה בהפסקת הצהריים. כך הם לומדים בחברותא וגם נהנים מארוחת צהריים מזינה.

היהודים הראשונים שהגיעו לסינגפור היו סוחרים יהודים מעיראק, מהורו ומאיראן שהגיעו אליה לפני 170 שנה. בתי הכנסת בסינגפור הוקמו לפני כ־140 שנה. מאז הקמתה התרחבה הקהילה היהודית בסינגפור וקלטת יהודים מסין ומאירופה. הקהילה זכתה להערכה ולהוקרה מצד השלטונות, וסינגפור אפילו זכתה לראש ממשלה יהודי.

בזמן מלחמת העולם השנייה ספגה הקהילה בסינגפור מכה קשה. שלטונות יפן איימו על יהודי סינגפור ורובם ככולם הותירו את כל רכושם מאחור ונמלטו. רק 150 יהודים נותרו אז באי והם נכלאו במחנות עבודה, רובם יהודים יוצאי בגרד, והם גם שהחלו בשיקום הקהילה לאחר המלחמה.

כיום ברוך ה' פורחת בסינגפור קהילה יהודית גדולה ומסודרת תחת הנהגתם של רב הקהילה ושליח הרבי הרב מרדכי אברג'יל ורעייתו הרבנית שמחה. הם הגיע למקום מעט לאחר ג' בתמוז תשנ"ד, כשנה לאחר שנישאו, עם תינוקת בת כמה חודשים. מאז הספיק הרב לבסס קהילה ומוסדות מעוררי השראה.

קהילה כיום בנויה מיהודים מכל העולם,

רבה של הקהילה היהודית הגדולה והחשובה במזרח, ידיו של הרב מרדכי אברג'יל עמוסות עבודה כל השנה, על אחת כמה וכמה בתקופה זו של ערב פסח. אף על פי כן הוא מצליח לפנות זמן יקר לריאיון בעבור 'כפר חב"ד'.

"ממש עכשיו הגיע הקונטיינר הראשון ובו המוצרים לפסח", הוא אומר, ומתברר שהוא מתכוון רק לאחת מן המכולות שמגיעות בשבוע הקרוב ממש, שכן צורכי הפסח מגיעים מארבע כנפות תבל. "הבשר מגיע מאוסטרליה, את מוצרי החלב אנחנו מביאים מניו יורק ומלוס אנג'לס, והמצות והיין ושאר מוצרי הפסח מגיעים היישר מכפר חב"ד", מסביר הרב אברג'יל. רפובליקת סינגפור היא עיר מדינה בדרום-מזרח אסיה, המורכבת מאי מרכזי ומאיים קטנים. על אף גודלה הזעיר, לסינגפור מעמד חשוב בכלכלה העולמית, לצד מדינות המערב העשירות.

"לסינגפור אין משאבי טבע כמו נפט", מסביר הרב אברג'יל. "אבל יש לה רעיונות טובים. הכלכלה מבוססת על ייצור וייצוא מוצרי אלקטרוניקה, ביוטכנולוגיה, תעשיית התרופות, כימיקלים וכן על היותה מרכז פיננסים ומסחר חשוב". סינגפור שוכנת כמאה קילומטרים צפונית לקו המשווה, מה שהופך אותה לבעלת מזג אוויר קבוע – חם ולח מאוד לאורך כל השנה. לצד האי המרכזי קיימים 58 איים קטנים, שמשמשים לנופש ולתעשייה. הסינגפורים עמלים ללא הרף על הרחבת ארצם, באמצעות ייבוש ימים וייבוא אדמה מהמדינות השכנות.

היהודים הראשונים שהגיעו לסינגפור היו סוחרים יהודים מעיראק, מהורו ומאיראן שהגיעו אליה לפני 170 שנה. בתי הכנסת בסינגפור הוקמו לפני כ־140 שנה. מאז הקמתה התרחבה הקהילה היהודית בסינגפור וקלטת יהודים מסין ומאירופה. הקהילה זכתה להערכה ולהוקרה מצד השלטונות, וסינגפור אפילו זכתה לראש ממשלה יהודי.

בזמן מלחמת העולם השנייה ספגה הקהילה בסינגפור מכה קשה. שלטונות יפן איימו על יהודי סינגפור ורובם ככולם הותירו את כל רכושם מאחור ונמלטו. רק 150 יהודים נותרו אז באי והם נכלאו במחנות עבודה, רובם יהודים יוצאי בגרד, והם גם שהחלו בשיקום הקהילה לאחר המלחמה.

כיום ברוך ה' פורחת בסינגפור קהילה יהודית גדולה ומסודרת תחת הנהגתם של רב הקהילה ושליח הרבי הרב מרדכי אברג'יל ורעייתו הרבנית שמחה. הם הגיע למקום מעט לאחר ג' בתמוז תשנ"ד, כשנה לאחר שנישאו, עם תינוקת בת כמה חודשים. מאז הספיק הרב לבסס קהילה ומוסדות מעוררי השראה.

קהילה כיום בנויה מיהודים מכל העולם,

הרב אברג'ל עם שגיריר ישראל באו"ם דני דנון

הרב אברג'ל לצידו של השליח הרב נתנאל דימני

קבוע בבאלי, אינדונזיה", מספר הרב אברג'ל, "זה היה קידוש ה' גדול".
 מרובר במדינה המוסלמית הגדולה בעולם וכעת עמלים שם על בניית מקווה. מטעמי ביטחון אי אפשר למסור פרטים נוספים על בית חב"ד שם. מסיבות מובנות, תושבי המקום והתיירים המזדמנים לעיר מקבלים את כל הפרטים והכתובת לאחר בדיקה ביטחונית קפדנית.
 כאמור בפתיחת הכתבה, בחב"ד סינגפור נערכים בימים אלו לחג הפסח. שאלנו את הרב אברג'ל מה זה אומר. "מבחינתנו זה אומר קודם כול שלכל משפחה יהודית במדינה יהיו מצות וכל צורכי הסדר. שנית, לא כולם מקפידים כמו בחב"ד להחזיק כלים נפרדים לחג הפסח, לכן אנחנו מסייעים למשפחות הקהילה להכשיר את בתיהן ואת כליהן לחג.
 "כמה סדרים לדוגמה יתקיימו בקהילה בימים אלו כדי ללמד ולכוון את המשפחות אשר יחגגו את החג בביתן, וכמובן נערכת חלוקת מצה שמורה במלוא המרץ".

כולם יהיו בסדר

הרב אברג'ל יושב בסינגפור ומצורתו פרוסה גם על המדינות השכנות. אחרי שנים של פעילות בחגים על ידי בחורים מ'מרכז שליחות', 'לפני שבע שנים הקמנו גם בית חב"ד

לשלווה בין כל הקהילות השונות המרכיבות את הפסיפס הסינגפורי".
 ב־12 השנים האחרונות הצטרפו לשליחות בסינגפור הרב נתנאל ריבני ורעייתו. הרב ריבני משמש יד ימינו של הרב אברג'ל ויחד הם פועלים במרץ בפעילויות רבות ומגוונות לילדים, לנוער, למבוגרים ולקהילה כולה. הם גם הממונים על מכון הסמיכה ועל בית הספר של יום ראשון. הרב ריבני האהוד מוסר שיעורי תורה רבים. בכל יום חמישי מגיעים יהודים רבים לשיעורו השבועי המפורסם.
 לפני חמש שנים החליט הרב אברג'ל להציב חנוכייה מרכזית ברחוב הקניות הראשי של סינגפור. כדי לקבל את המתחם קבע פגישה עם בעל המקום, אושיית נדל"ן ומלונאות מקומית. כאשר הגיע לפגישה נכנס הרב למשרד בהתרגשות, אך כאשר לחץ האיש את ידו של הרב והזמינו לשבת, הבחין הרב כי האיש הנרגש שעומד מולו רוחש הערכה רבה לרבנים בפרט ולאנשי דת בכלל.
 על שולחנו היו מונחים לא פחות משלושה

פעולה עם שגרירות ישראל בסינגפור את ה'סאנריי סקול'. בבית ספר זה לומדים ילדי הישראלים וילדי הקהילה גם יחד. ה'סאנריי סקול' זוכה להצלחה ולפופולריות רבה בקרב כלל הקהילה.
 האירועים המיוחדים סביב מעגל השנה הם חנוכה ול"ג בעומר. בדרך כלל הקהילה בסינגפור והישראלים חוגגים יחד במהלך השנה את כלל חגי ישראל, אולם באירועים אלו, הנערכים בהשקעה יוצאת דופן, משתתפים לא פחות מ־700 איש המגיעים מדי שנה בשנה לחגוג מסביב למנורה ולמדורה.כשאנחנו שואלים את הרב אברג'ל אם יש אנטישמיות בסינגפור, הוא טוען ש"אנטישמיות כלפי יהודים לא פוסחת על שום יהודי בשום מקום בעולם ולכן אל לנו לנוח על זרי דפנה, אלא תמיד להיזהר ולהישמר. אך עם כל זאת סינגפור יכולה ברוך ה' להתגאות במשטר חזק נגד אלימות והפרות סדר אשר מתמקד בשקט ובביטחון האישי של האזרחים במדינה. וחשוב לא פחות – קיימת תקשורת יפה ואיכותית בין ראשי הדתות אשר תורמת

אצלנו במשפחה בפסח אוכלים בבית

מעל
250
מוצרים כשרים
לפסח למהדרין

גל אורן
BSD

תנובה
הבחירה של הבית

למהדרין בפסח יש תנובה

